Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

3

JOI, 15 IANUARIE
1970, ANUL IV
(121)

Tîrgu Mureș

CURCUBEIELE ZĂPEZII, BUCURIILE ZILELOR DE IARNĂ,
SAU... ÎN SFÎRȘIT,
O VICTORIE A FETELOR ÎN BĂTĂLIILE CU ZĂPADĂ,
AȘA SE POATE INTITULA ACEASTĂ FOTOGRAFIE
CU CONDIȚIA, DESIGUR,
DE A NE CREDE PE CUVÎNT
CĂ PERSONAJUL COPLEȘIT DE RAFALELE SCÎNTEIETOARE
ESTE... UN BĂIAT!

FOTO: ELENA FUNDULEA

a

ACTUALITĂȚI CUTEZĂTORII

3

LA 21 IANUARIE SE ÎMPLINESC 46 DE ANI DE LA MOARTEA LUI VLADIMIR ILICI LENIN, DISCIPOL CREDINCIOS ȘI CONTINUATOR STRĂLUCIT AL LUI MARX ȘI ENGELS, CONDUCĂTOR REVOLUȚIONAR AL PROLETARIATULUI, MILITANT NEOBOSIT PENTRU ELIBERAREA CELOR CE MUNCESC, DE EXPLOATARE ȘI ASUPRIRE, PENTRU LIBERTATE NAȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ, PENTRU TRIUMFUL SOCIALISMULUI ȘI COMUNISMULUI. FONDATOR AL PRIMULUI STAT SOCIALIST DIN ISTORIE, IDEILE SALE S-AU MATERIALIZAT ÎN VICTORIA SOCIALISMULUI ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ, ÎN MARILE REALIZĂRI DOBÎNDITE DE POPORUL SOVIETIC PE CALEA DEZVOLTĂRII ECONOMIEI, TEHNICII ȘI CULTURII, A CONSTRUIRII COMUNISMULUI ÎN U.R.S.S

ANUL 1970 ESTE DEDICAT ANIVERSĂRII CENTENARULUI NAȘTERII LUI V.I. LENIN (n. 22 aprilie 1870). PRINTRE NUMEROASELE ACȚIUNI CARE AU LOC ÎN ȚARA NOASTRĂ, CU ACEST PRILEJ, SE NUMĂRĂ ÎNCHEIEREA EDITĂRII CELOR 55 DE VOLUME DIN OPERELE SALE COMPLETE, ORGANIZAREA UNOR EXPUNERI ÎN ȘCOLI, UNIVERSITĂȚI ȘI ALTE INSTITUȚII, MANIFESTĂRI CULTURAL-ARTISTICE, ȘEZĂTORI LITERARE, GALE DE FILM, ÎNCHINATE ACESTUI EVENIMENT, CA UN ÎNALT OMAGIU ADUS DE PARTIDUL COMUNIST ROMÂN, DE POPORUL NOSTRU, MEMORIEI LUI VLADIMIR ILICI LENIN.

◆

PLENARA CONSILIULUI NATIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

În zilele de 9 și 10 ianuarie 1970, a avut loc plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor, care a dezbătut probleme ale educației ideologico-politice în activitatea pionierească și activitatea educativă și metodică din casele pionierilor.

La plenară au participat membrii Consiliului Național al Organizației Pionierilor, activiști de partid și de stat, reprezentanți ai conducerii Ministerului Învățămîntului, ai unor organizații obștești și instituții culturale, ai inspectoratelor școlare județene, președinți ai consiliilor județene ale Organizației Pionierilor, comandanți de unități și detașamente, directori ai caselor pionierilor, cercetători din domeniul pedagogiei, sociologiei, esteticii, redactori ai radioului și televiziunii, precum și ai presei pionierești.

La lucrările plenarei au luat parte tovarășii: Mihai Gere, membru supleant al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., Ion Iliescu, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, Miron Constantinescu, membru al C.C. al P.C.R., ministrul învățămîntului, Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, Mia Groza, vicepreședintă a Consiliului Național al Femeilor.

În cadrul dezbaterilor, în plenară și la discuțiile pe secții ale plenarei, au luat cuvîntul 98 de tovarăși.

După dezbateri rodnice, plenara a adoptat planul de muncă al Consiliului Național al Organizației Pionierilor pe anul 1970.

În încheierea lucrărilor plenarei a luat cuvîntul tovarășul Mihai Gere.

LA REDACȚIE NE-AU SOSIT NUMEROASE FELICITĂRI DE LA CITITORII ȘI COLABORATORII NOȘTRI. LE MULȚUMIM PE ACEASTĂ CALE TUTUROR ȘI LE URĂM MULTE SUCCESE ÎN NOUL AN.

La Mulți Ani

MICRO INTERVIUL NOSTRU

Un sunet prelung al telefonului și, de la celălalt capăt al firului, ne răspunde cu amabilitate compozitorul TEODOR BRATU.

RED. Știu că ați sosit de cîteva minute de la Iași, unde ați revăzut, pe scena teatrului «Vasile Alecsandri», opera dumneavoastră «STEJARUL DIN BORZEȘTI», care s-a bucurat de un deosebit succes la premieră, în toamna trecută. În calitate de autor, v-a mai satisfăcut spectacolul?

T.B.: *Mărturisesc că da. Am avut aceleași emoții ca la premieră. Cu atît mai mult, cu cît spectatorii din sală erau în majoritate tineri și copii de vîrsta cutezătorilor.*

RED.: Un public căruia i se adresează în special în această operă?

T.B.: *Muzica ei, ideile ei, eroismul acestei legende, evocă figura luminoasă a marelui, Domn al Moldovei, Ștefan Vodă...*

RED.: Pentru spectatorul cel mai tînăr, pentru spectatorul-copil, aveți ceva în lucru?

T.B.: *Am terminat de curînd o operă în patru tablouri, care se adresează aproape în exclusivitate copiilor: «Punguța cu doi bani», după prea bine cunoscuta poveste a lui Ion Creangă.*

RED.: Dorim izbîndă deplină «Punguței cu doi bani». Cutezătorii vă promit că vor fi prezenți la premieră — și nu numai la premieră. Deocamdată însă ar vrea să mai știe: cîntecul de mase, corurile pentru copii și tineret, le-ați abandonat?

T.B.: *În nici un caz. Unele nu exclud pe celelalte. Paralel cu aceste lucrări de dimensiuni mai mari, am terminat un ciclu: «Cîntece și jucării pentru cei mai buni copii».*

RED.: Vă mulțumim, și ne îngăduim să revenim în viitor pentru mai multe detalii în legătură cu aceste probleme care-i interesează pe cititorii noștri. Nu înainte de a vă întreba ce alte proiecte de lucru mai aveți...

T.B.: *În perspectiva vremii, «Dumbrava minunată», o poveste muzicală după Mihail Sadoveanu și... alte cîntece.*

P.G.

CA-LEN-DAR

Ianuarie

L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

• 18 IANUARIE 1936

— a murit scriitorul englez Rudyard Kipling, autor al cunoscutei lucrări intitulate «Cărțile junglei» (n. 1865). El a trăit mult timp în India și a evocat, ca nimeni altul, lumea fantastică a junglei, viața animalelor, învăluită într-o ciudată atmosferă de basm.

• 21 IANUARIE 1805

— au trecut 165 de ani de la nașterea lui Florian Aaron (m. 1887). Numele său se leagă de propagarea ideilor școlii ardelene în Muntenia. A fost profesor la Colegiul Sf. Sava, unde Nicolae Bălcescu i-a fost elev, și la Universitatea din București. Florian Aaron este autorul unor lucrări de istorie. El a participat la revoluția din 1848 și se numără printre aceia care (în 1837) au întemeiat primul cotidian românesc intitulat «România».

• 22 IANUARIE 1788

— s-a născut Lord Byron — George Gordon, cunoscut poet englez, reprezentant al romantismului revoluționar (m. 1824). Autor al mai multor poeme, el a creat figura eroului romantic byronian, tînăr, revoltat împotriva nedreptății și a despotismului. Scrierile sale i-au atras dușmănia oficialităților engleze care l-au silit să se exileze.

Începînd din secolul al XIX-lea, opera lui Byron s-a făcut cunoscută în țara noastră prin nenumărate traduceri.

VARĂ LA CONSTANȚA ÎN LUNA IANUARIE?

DA!

SPUN Cutezătorii

Pontus Euxinus nu mai păstrează acum nimic din atmosfera primitoare de astă-vară, apele mării sînt foarte reci, iar zăpada și înghețul au cuprins uscatul din jurul noului port constănțean. Cu toate acestea, zilele aspre de iarnă nu se deosebesc prea mult de cele de vară pentru temerarii adîncurilor.

Scafandrii de aici, echipați în costumele lor speciale, cu căști de aramă pe cap și cu lămpi electrice agățate de piept, se cufundă în valurile înghețate, continuîndu-și lucrul sub apă la așezarea temeliilor de piatră și a instalațiilor portuare. Alăturîndu-și brațelor gigantice ale macaralelor, priceperea și energia lor, scafandrii dau zor alături de ceilalți constructori, contribuind la grăbirea lucrărilor în noul port — cel mai mare port românesc la Marea Neagră.

❀

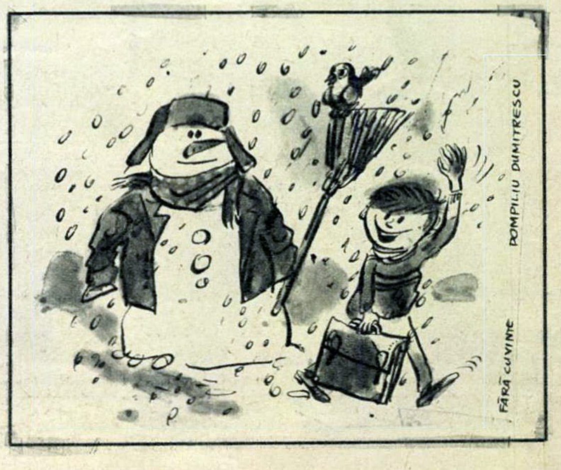

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

1. Pentru a-și putea petrece cît mai interesant și instructiv timpul liber, pionierilor din Republica Democrată Germană le sînt puse la dispoziție, în exclusivitate, numeroase parcuri pentru sport și distracții, stațiuni pentru tinerii naturaliști și pentru turiști, cercuri tehnice, unde copiii au posibilitatea să-și descopere și să-și cultive aptitudinile. În fotografie — aspect obișnuit din sala de lucru a unui cerc de navomodelism.

2. Acum, în Norvegia, iarna e stăpînă deplină. Dar familiile de laponi nu prea se tem de asprimea ei. Pînă și copiii, obișnuiți cu geruri care pe noi ne-ar înspăimînta, iau parte la călătoriile pe care le fac părinții lor.

3. Vata de zahăr, o «floare dulce» pe care o savurează cu egală plăcere copiii de pe toate meridianele, așa cum face și acest băiat din Luxemburg.

ROZETA SĂPTĂMÎNII

UN CONCURS PENTRU UN MILION DE REPORTERI

Cum ați alege, în locul meu, dintre sutele de corespondențe aduse zilnic de poștaș, pe cea mai bună? Sînt sigură că nu v-ar fi deloc ușor. Și totuși... O corespondență care să spună mult în puține **rînduri e cea mai nimerită. Așa cum face și prietenul nostru** Lucian Popescu, elev în clasa a VIII-a, la Școala generală Dăiești, județul Vîlcea **în interviul alăturat. Nu pot să nu menționez faptul că acest interviu a apărut la loc de cinste și în revista școlii, intitulată «Oltul».**

Olguța

TREPTE DE LUMINĂ

La cei 75 de ani ai săi, învățătorul Benedict Ioniță păstrează aceeași vigoare și prospețime tinerească cu care a pășit, pentru prima oară treptele școlii în care, timp de 31 de ani, avea să formeze generații de nădejde, pregătite temeinic, oameni demni în slujba ideilor nobile despre muncă și viață.

Născut la 3 august 1894 în comuna Tătărani — Vaslui, Benedict Ioniță a înțeles că adevărata sa pasiune nu poate fi alta decît aceea de a insufla copiilor pasiunea pentru frumusețea cărților, și de a-i forma în așa fel încît mîine să continue opera începută de un modest învățător în urmă cu ani și ani în școala din Dăiești.

La cei 75 de ani ai săi, învățătorul Benedict Ioniță a avut amabilitatea de a răspunde la cîteva întrebări:

— V-ar plăcea să mai fiți elev?

— Da. Dar... nu se mai poate. Timpul nu se mai întoarce. Am rămas cu bucuria că cei mai frumoși ani din viață mi i-am petrecut în mijlocul elevilor.

— Cum vedeți munca dascălului de azi, privind retrospectiv ?

— Ar fi o mare fericire pentru mine să mai am posibilitatea de a urca din nou la catedră, dar,... Am trăit condițiile grele ale primilor ani de după primul război, am făcut totul pentru ca școala să fie într-adevăr un izvor de lumină pentru școlarii satelor. Astăzi, dascălul cunoaște fericirea de a munci în condiții nevisate pe vremea aceea, și pentru aceasta nu găsesc cuvinte pentru a mulțumi.

— Dacă ar fi să vă alegeți din nou o meserie, pentru care ați opta?

— Tot meseria de învățător aș alege-o. Este atît de frumos să luminezi pe alții, dar și mai frumos este să reîntîlnești pe foștii tăi elevi, acum ingineri, profesori, doctori...

— Revista noastră, «Oltul», o cunoașteți. Ce le urați cititorilor?

— Avînd în vedere că majoritatea lor este formată din elevi, le doresc să ducă mai departe reputația școlii unde învață. Condiții de învățătură au cu prisosință.

LUCIAN POPESCU
cl. a VIII-a, Dăiești

În fotografia noastră: Învățătorul Benedict Ioniță, împreună cu unul dintre nepoții unui... fost elev!

MIHAI STOIAN

CU MICROFONUL PRINTRE COPII

SOLUȚIA: JU-DO ?!

Mi-a scris o fată, rugîndu-mă să nu-i dau, în revistă, decît inițialele: **R.M.** *De ce se teme ea? De cine?*

— De fratele meu mai mic. E doar cu un an mai mic ca mine, dar mă terorizează. Mă și lovește...

— Cum asta?

— Cică în joacă. El învață judo și, cînd și cînd, dacă e nemulțumit de ceva, îmi trage o «karată».

— Părinții voștri ce zic?

— Eu nu vreau să-l spun, e doar fratele meu, și el tocmai de asta profită... Să vă dau un exemplu: de cînd eram mică am luat obiceiul să fac eu pantofii tuturor din familia noastră (îmi place, în general, gospodăria). Pe atunci, fratele meu era mic de tot, așa că nu mi se părea nefiresc să-i curăț și lui pantofii. Dar acum are 13 ani, e mult mai voinic decît mine, înfipt și cam dur... Vine acasă, își azvîrle hainele pe pat, servieta, pantofii în hol, și eu trebuie să adun totul în urma lui, fiindcă mama e la serviciu. Îmi poruncește apoi să-i dau ceva de mîncare, iar dacă are chef de ceai să zicem, eu trebuie să i-l pregătesc (nici apa s-o pună la fiert nu se obosește) și dacă, în timpul ăsta, mă caută cumva vreo colegă la telefon, spune într-adins, a batjocură, că sînt ocupată la bucătărie (mie nu mi-e rușine că-s la bucătărie, repet că-mi place gospodăria, dar el o face dinadins ca să-și rîdă de mine și de prietenele mele). Adevărul e că nu-l înțeleg de loc: de ce crede el că e de datoria mea să-l **slujesc** *— ăsta-i cuvîntul potrivit, ca să nu spun chiar «slugăresc»? De unde pînă unde a ajuns el la ideea asta greșită, că o soră, sau mama, sau cine știe ce rudă de sex feminin, care locuiește în aceeași casă, este datoare să-i slujească pe ceilalți din casă, de sex opus? Doar tata nu face așa, o ajută într-una pe mama, face el curățenia cu aspiratorul, merge la piață și așa mai departe.*

— Și ce crezi c-ar fi de făcut ca să-l... schimbăm pe fratele dumitale?

— De asta v-am scris și v-am rugat să treceți pe la mine, să stăm de vorbă și să ne sfătuim...

— Am o soluție simplă: cîteva zile refuză să mai faci ceva pentru el, avînd, desigur, grijă să nu reacționeze prea... categoric. Ce se poate întîmpla?

— Să-mi tragă cîteva «karate».

— Învață și tu judo în secret...

— Probabil că, în felul lui de-a judeca, așa o să găsim un... limbaj comun. O să vorbesc cu mama și cu tata...

— Soluția mea cu judo are într-însa, evident, și o doză de umor, e în fond păcăleală. Dar pe lîngă haz, ea poate avea și eficacitate.

Fascinația culorilor

de B. CARAGIALE

Cercul tinerilor pictori din Vulturești nu are nevoie de recomandări. În numele său vorbește un univers de culori: de la combinațiile de verde crud, cu lumină tare, care izbucnește din portocaliu, împreună cu cafeniul stins cu umbre adînci. De la cine au învățat tinerii pictori aceste măiastre îmbinări? Le știau de cînd lumea și pămîntul. Le purtau, pesemne, în ochi, adunate acolo pentru totdeauna, de la cusăturile argeșene, cu care oamenii de prin partea locului făuresc minuni. Și totuși, cercul de pictură își are o istorie a sa și aceasta se leagă de numele învățătorului Nelu Mărgescu.

Într-o zi, învățătorul, care se ocupa mult de timpul liber al elevilor, le-a adus

(continuare în pag. 9)

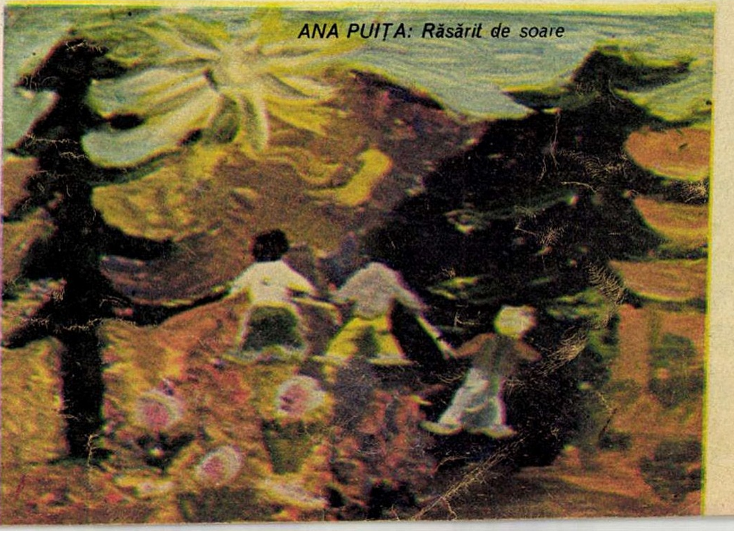

ANA PUIȚA: Răsărit de soare

urmă

Cutezătorii
printre noi

S-a întîmplat
în localitatea
Babadag.
Într-o seară,
doi tineri încercau
să pătrundă în magazinul
universal. Nu păreau clienți,
și de
altfel,
la ora aceea, magazinul
era închis.
▼

Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

Să fi făcut parte din personalul
magazinului? După cum «operau»
asupra broaștei, acest
lucru părea prea
puțin
probabil...
▼

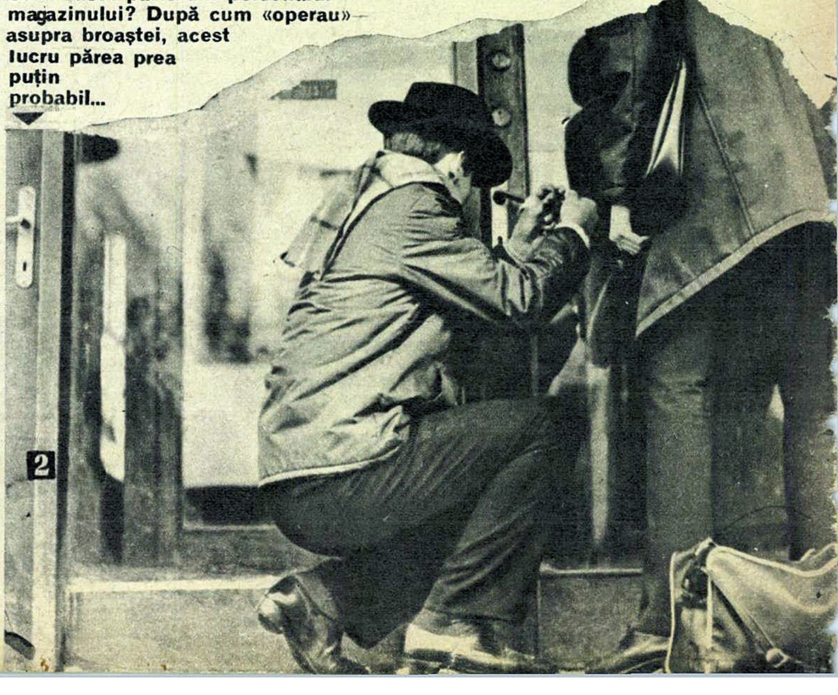

Acelaşi raţionament
l-au făcut şi cei trei băieţi,
care treceau prin apropiere:
Dan Alexandru
(clasa a VIII-a, cel cu basc)
şi fraţii Manole
(Gheorghe, ucenic mecanic şi Vasilică
elev în clasa a IV-a).

3

rirea

4

Infractorii
se strecoară tiptil, fără
să bănuiască nimic.

Dan a luat
iniţiativa: «Aici
nu-i lucru curat!
Vasilică, fugi
şi anunţă miliţia!
Gheorghe rămîne în colţul
străzii, ca să vă spună
în ce direcţie voi pleca
eu; vreau să pornesc
în urmărirea hoţilor!»

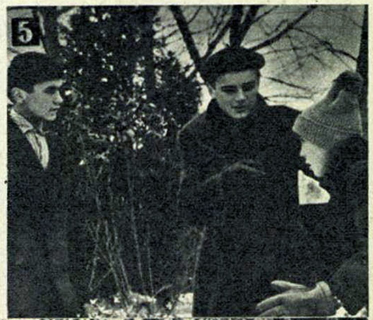
5

Gheorghe
stă ca pe ghimpi:
«De-ar veni miliţia
mai repede.
Mă tem că Dan
e în primejdie!»

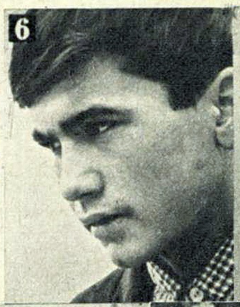
6

7

Dan continuă
urmărirea...

În sfîrşit,
Vasilică soseşte
cu maşina miliţiei.
Gheorghe spune:
«Pe-acolo au luat-o!»

8

Spărgătorii au
ajuns la gară,
unde voiau
să se furişeze într-un
tren dar, după
cum vedeţi,
s-au întîlnit exact
cu cine trebuia.
Dan, Gheorghe şi
Vasilică îşi
făcuseră datoria!

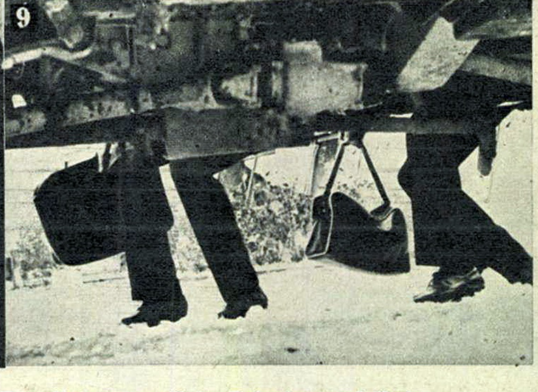
9

10

Noi am sosit în Babadag mai tîrziu,
rugîndu-i pe cei trei curajoşi să
ne ajute la reconstituirea
aventurii lor.
Băieţii au fost
de acord,
pentru celelalte
personaje am
găsit figuranţi
şi... aşa s-a născut
acest
fotoreportaj
al unei întîmplări
adevărate.

S. ALEXANDRU

11

CASA FĂRĂ UŞĂ ARE... UŞĂ!

În sală răsună bătăi de ciocan, hîrîit de ferăstraie, de glaspapir... Şi peste toate acestea, glasurile copiilor. Trec grăbiţi de la o bancă la alta. Îţi vorbesc din fugă. De ce atîta zor? Ce fac? La ce lucrează?

Nişte case mici, mici. Cine vor fi locatarii? Vrăbiile! Nu zîmbiţi. Este un lucru lăudabil să-ţi ajuţi prietenii la nevoie. Şi pionierii de aici, de la Şcoala generală nr. 3 din Hunedoara, sînt prietenii păsărilor. Pentru ele lucrează. Toţi sînt cufundaţi în treburi. Deodată, cineva izbucneşte:

— Viorel a terminat primul! Bravo!!

Viorel ridică bucuros căsuţa, să o vadă toţi copiii.

Dar culmea, în clasă se aud rîsete:

— Haaa, haha!... izbucnesc copiii în hohote.

— N-ai făcut uşa, haaa-haaa!...

Obrajii lui Viorel Torje ard ca focul. Coborîtă din înălţimea gloriei pe care n-o cucerise, pe masă, căsuţa devenise parcă şi mai mică. Şi nu avea uşă — constructorul uitase acest «amănunt».

Specialiştii vin la faţa locului. Îşi dau părerea. Lucrarea e solidă, nimic de zis, dar... cum să intre vrăbiile? Soluţia salvatoare este găsită; în atelierul şcolii se va rezolva totul.

Munca începe iar. Ciocanele bat, ferăstraiele taie...

Afară ninge. Pe alocuri vîntul adună zăpada voind parcă să anunţe viscolul.

Vrăbiile pot fi liniştite. Peste puţin timp, căsuţe cu provizii de hrană vor fi aninate în copacii din jurul şcolii. Bun venit în case noi, vrăbiuţelor!

LIDIA NOVAC

HARCERZII

EXCURSIE PE GLOB

PRINTRE PIONIERII POLONEZI

Prima mea întîlnire cu harcerzii polonezi a fost cît se poate de originală și interesantă.

Era o zi de noiembrie, cețoasă și friguroasă, așa cum sînt mai toate zilele din pragul iernii pe malurile Balticii. Comandantul unui post de prim ajutor acordat pescarilor, dintr-un cătun aflat la 80 de kilometri de Gdansk, m-a invitat să asist la un exercițiu de alarmă. Am urcat în cabina unei puternice amfibii pe șenile și am pornit, în mare viteză, spre mare, în țipătul strident al sirenei. Echipajul era complet și nu știam pentru cine și pentru ce mai suna sirena. Aveam însă să mă lămuresc numaidecît. În cătun, la o răscruce, ne așteptau cîțiva copii. Fără să spună un cuvînt — de fapt ar fi fost inutil, zgomotul motorului acoperea orice alt sunet — au luat-o la fugă pe lîngă mașină, apoi s-au prins de ea și s-au săltat pe rama metalică. La-nceput am crezut că-i o joacă și mă uitam la comandant, așteptînd să-l văd că-i alungă. Dar nici gînd de așa ceva. Copiii au rămas agățați de amfibie pînă au ajuns pe plajă. Acolo au sărit primii pe nisipul jilav și numaidecît au început să ajute la instalarea troliilor cu cabluri și a rampelor de lansare a rachetelor de salvare. După cîteva minute, una după alta, rachetele și-au luat zborul, ducînd departe în largul mării agitate, cablurile pentru ancorare.

I-am urmărit tot timpul, cu admirație, pe acești copii. Mă impresionase promptitudinea cu care răspunseseră la apelul sirenei, ușurința cu care se cățăraseră pe mașină din mers, priceperea cu care lucraseră și tocmai mă întrebam ce-i cu ei, cum de sînt așa de familiarizați cu operații atît de complicate. Comandantul avea să îmi explice. Copiii aceia erau membrii unui grup de harcerzi, specializați în ajutorarea pescarilor aflați în dificultate pe marea în furtună...

Cu harcerzii aveam să mă mai întîlnesc apoi și în alte localități din Polonia: la o școală din Gdansk, la Varșovia, la Zakopane. Și peste tot am avut prilejul să cunosc numeroase aspecte din bogata și originala activitate pe care aceștia o desfășoară în cadrul organizației lor, din care vă redăm cîteva imagini surprinse pe peliculă.

CONSTANTIN DIACONU

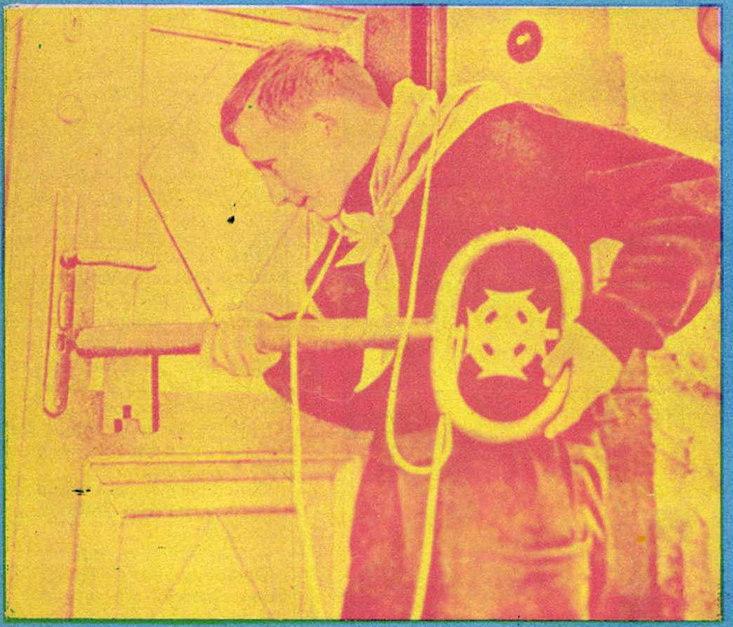

Cu cheia aceasta uriașă n-o să reușească să deschidă nici o ușă. Dar nici nu-i nevoie, pentru că e o cheie-simbol. V-am mai vorbit, într-unul din numerele revistei noastre, despre faptul că harcerzii din întreaga Polonie și-au asumat sarcina să reconstruiască, din temelii, un oraș distrus de război (e vorba despre Frombork). Asemenea chei, în mîinile lor, reprezintă o recunoaștere a entuziasmului și priceperii de constructori deciși să-i clădească, și la propriu, și la figurat, un viitor cît mai frumos.

Ce meserie iți vei alege? Iată o întrebare pe care și-o pune din vreme orice harcerz. Răspunsul nu e prea greu de dat, deoarece organizația lor întreține strînse contacte cu întreprinderile industriale, cu specialiști care-i ajută și-i sfătuiesc în această importantă problemă.

VEDERE DIN GDANSK,
UNUL DINTRE
PRINCIPALELE ORAȘE
ALE POLONIEI.

▲ Numeroase grupe de harcerzi se pregătesc temeinic în domeniul sanitar, fiind gata oricînd să desfășoare o activitate competentă.

◄ Alte grupe asistă la exercițiile pompierilor și se instruiesc totodată în stingerea incendiilor.

► Niciodată nu strică să știi să te cațeri fie pe munți, fie în... pomi. E un folositor exercițiu, care dezvoltă dexteritatea și curajul, calități deosebit de apreciate de către harcerzi.

◄ În regiunea frumoaselor Lacuri Mazuriene, harcerzii au amenajat numeroase parcuri de distracții, terenuri de sport, au construit o adevărată «armadă» de iahturi și caiace, debarcadere, campinguri, pe care le folosesc și ei, dar și numeroșii turiști care vin aici.

Hartă, binoclu și stegulețe pentru semnalizare. Nici unul dintre aceste obiecte nu constituie o enigmă pentru harcerzi. ▼

De-a indienii». Pentru harcerzii din grupele de vîrstă mică (între 8 și 11 ani), jocurile distractive constituie principala formă de activitate.

▼

O frumoasă și interesantă fosilă, care alături de alte asemenea descoperiri, va îmbogăți unul dintre numeroasele muzee organizate de către harcerzi. ◄

SORA MEA MONICA

POVESTIRE DE NICOLAE DAMIAN / DESEN DE MIRCEA DUMITRESCU

În ziua în care Paul împlinea șaptesprezece ani, în casă era acel încontinuu du-te-vino și care îmi place la nebunie fiindcă te face să crezi că se va întîmpla ceva formidabil, sau, mă rog, vei avea ceva de văzut, ceea ce, la drept vorbind, nu e întotdeauna așa. Da, uite că acum îmi plăcea zăpăceala aia în care mama nu mai găsea răzătoarea, Monica, soră-mea, mai spărgea cîte un ou sau cîte un pahar, iar eu nu mă puteam stăpîni să nu gust cîte puțin din toate soiurile de preparate ce abureau și răspîndeau în jur cele mai fantastice arome. Cred că acum ar fi bine s-o spun, și să se știe o dată pentru totdeauna, că n-am nimic cu Monica, dar absolut nimic. O iubesc, o stimez, că doar de-aia are cu doi ani mai mult decît mine, și nu i-aș ieși din cuvînt dacă... ei, aici e aici, dacă, domnule, fir-ar a naibii să fie de treabă, nu și-ar da atîtea aere. Lasă că stă la oglindă cu ceasurile, ba ridicîndu-și tot părul în vîrful capului, ba lăsîndu-l să-i cadă pe umeri; lasă că uneori dovedește că știe la ce poate servi rujul mamei; lasă că ia cîteodată cea mai imposibilă mutră numai pentru că poate așa o fi văzut ea pe vreuna într-un film. Să lăsăm toate astea și multe altele de care nu mă ocup acum fiindcă nu vreau, fiindcă mi-e lehamite pur și simplu, fiindcă la urma urmei nu mă privesc. Însă, și fiți vă rog atenți, de aici și pînă la faptul că simte ea, așa, o nevoie să se ocupe de mine, lucrurile se schimbă. O pată, auzi, cea mai mică pată din lume, o păticică na, pe pantalonii mei sau pe cămașă sau pe orice altceva o cutremură pe soră-mea, Monica. Și cum? Din temelii. Și vă spun eu, nu e de loc o fericire ca sora ta de cincisprezece ani, să dea ochii peste cap, să suspine adînc, din tot sufletul, și să ți se oprească în față cu mîinile la piept sau în șolduri privindu-te ca și cînd ar vrea să spună:

— Ei, asta le întrece pe toate; ei, ce să zic, la așa ceva nu mă așteptam; ei, ce să-ți spun, ești cea mai cumplită vietate de pe suprafața pămîntului. Ești un monstru, parcă ar vrea să spună ea.

Și după aia chiar spune, cu voce tare:

— Nu crezi că e rușinos din partea ta? Cum poți să ai o asemenea atitudine?

Auzi, a-ti-tu-di-ne?! Să-ți vină să urli, nu alta, să urli și să-ți iei lumea în cap. Odată era cît pe-aci s-o fac. Noroc cu Paul, fratele meu, care fiind martor fără să vrea la o asemenea scenă de groază, mi-a făcut mai întîi cu ochiul, m-a luat zîmbind pe după umeri și în balcon mi-a explicat el cam cum trebuie să te porți cu fetele dacă nu cumva vrei să ajungi la sinucidere. De atunci am căutat eu s-o înțeleg tot mai mult și din ce în ce mai bine, dar e al naibii de greu, adică nu merge de loc. O să-mi spuneți că sînt un tip imposibil. dar n-am încotro și trebuie să vă mărturisesc că singurele bucurii pe care le pot primi de la ea sînt boroboațele pe care le face. M-a uns la inimă performanța ei din ziua de naștere a lui Paul. Trebuia să pună în nu știu ce, exact două linguri rase de zahăr pudră și apoi să amestece și să frece bine acel ceva. Pînă la urmă trebuia să iasă o minunăție. Și e bine că n-a ieșit?! Da' de ce? Mamă, ce-am mai rîs, cu toate că, recunosc, nu era de rîs. Confundase zahărul. Nu, nu cu sarea, ar fi prea simplu, ca într-un banc, sau ca în filmele mute, știu eu. Îl confundase cu bicarbonatul, domnule, cu praful ăla nenorocit, e adevărat, și el alb la culoare, dar cu un gust cît se poate de păcătos. Cînd am aflat de ce ridicase mama puțin tonul în bucătărie, m-am dus și eu pe acolo, așa, într-o doară. M-am apropiat de dezastru ca unul care habar n-are pe ce lume se află, mi-am înfipt degetul în povestea aia și apoi l-am băgat în gură. Merita sacrificiul pentru ce aveam de gînd să spun:

— Hm, am făcut eu zîmbind cu gura pînă la urechi a fericire, cînd de fapt de-abia mă abțineam să nu vărs. Ce bunătate, ce prăjitură fenomenală va ieși din ce e aici. Propun să fim atenți și s-o servim exact în clipa în care musafirilor le-ar mai lipsi puțin ca să devină pe deplin mulțumiți.

Ce tărăboi a ieșit nu vă mai spun. Monica începuse să plîngă cu niște sughițuri atît de excepționale că abia puteam s-o aud pe mama care îmi spunea ceva despre băgatul nasului acolo unde nu-ți fierbe oala. Mie îmi părea rău de un singur lucru, că nu sînt cu toții de față și să gustăm cu întreg colectivul familiei situația. Tata nu era acasă, iar Paul nu ieșise încă din baie. Dar, după cîte îmi amintesc, povestea cu baia v-am spus-o.

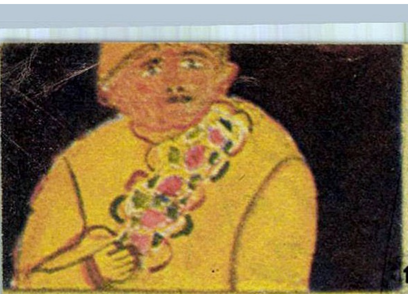
1

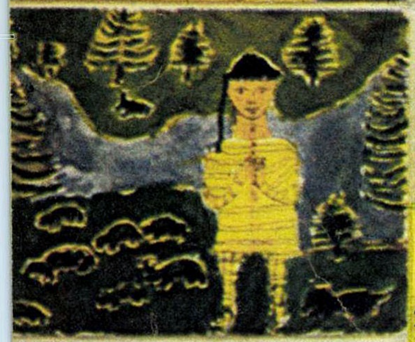
2

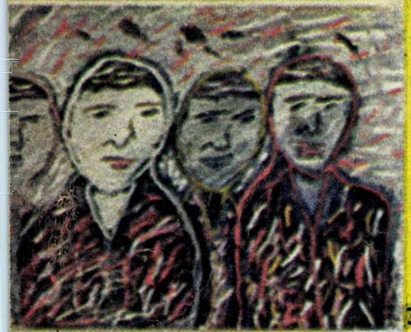
3

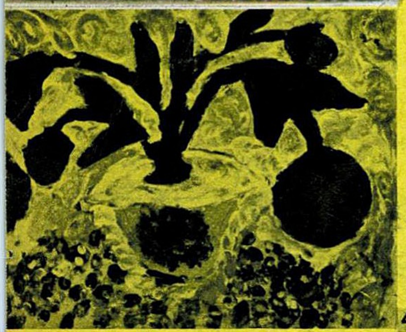
4

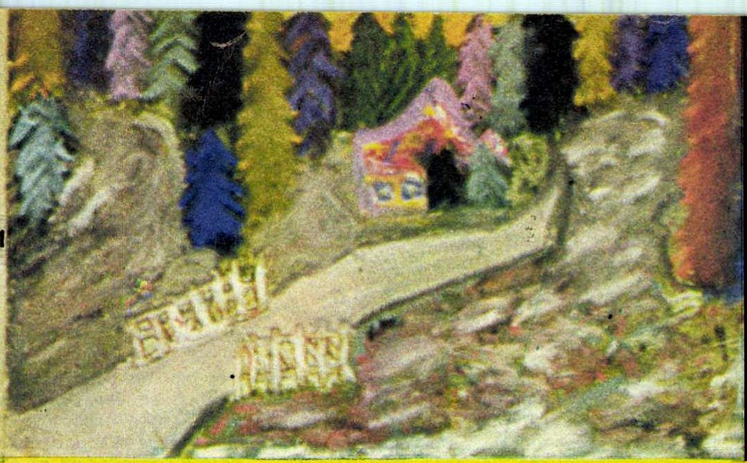
5

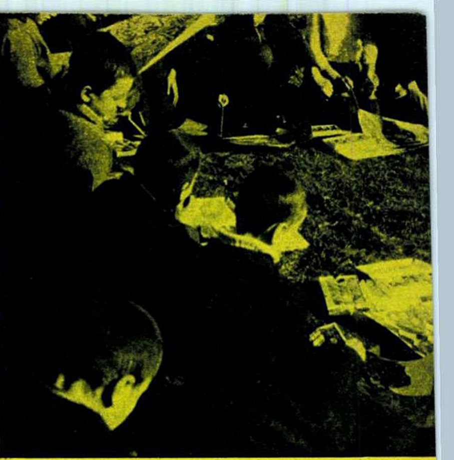
6

7

Galeriile de ARTĂ «CUTEZĂTORII»

1. *ZENAIDA POPA: Portret de cocon*
2. *C. DUMITRU: Cu mioarele*
3. *DUMITRU CRASANDA: Pămînteni*
4. *MIHAI BĂCESCU: Glastră*
5. *ANA PUIȚA: Peisaj muscelean*
6. *Fotograful nostru a surprins pe fetele și băieții din clasa a VI-a, membri ai cercului de pictură, la lucru*
7. *ZENAIDA POPA: De la noi din Vultureşti*
8. *LUMINIȚA IVAȘCU: În Cișmigiu*
9. *ANA MARIA: Sora mea*
10. *COSTEA GHEORGHE: Portret*

8

PICTORII DIN VULTUREȘTI

Toți copiii din lume pictează. La Vulturești-Argeș însă ne-am putea imagina centrul din care spre toate zările, șiruri de copii, vin cu pensule și culori, cum vin primăverile, cu mițuci și mălini.

Vă amintiți filmul «Cînd vine pisica»?, povestea aceea fantastică, în care regizorul a prins în mîinile lui inimile copiilor și le-a privit pe toate fețele, apoi ni le-a dat nouă sub forma unui glob uriaș de culoare? Imaginea mi-a venit în minte privind picturile pe care le publicăm. De aceea, mi-ar place să scriu despre vultureni cu patosul cu care ei înșiși încearcă să ne convingă, să ne farmece. Încerc să aleg cuvinte cu care vorbesc de obicei cronicile despre pictorii vîrstnici. Măsura faptei însă va rămîne raportată la copii.

Portretul lui Costea Gheorghe din clasa a VI-a înfățișează o țărancă îmbrăcată de sărbătoare sau poate o mireasă, împodobită cu cunună, sau poate un moment dintr-un basm. Culorile pastelate și cele crude, deopotrivă, fac jocul cusăturilor înflorate și libere de pe cojoace și pieptare, într-o țesătură deasă de puncte, unele strălucitoare, altele doar luminoase, iar altele calme.

Tabloul «Portret de cocon», al Zenaidei Popa din clasa a VI-a, ne lasă impresia că însuși Pîrvu Mutu, marele meșter iconar, i-a ținut mîna în mîna lui și, împreună, au plăsmuit un galben de miere pe fond de cerneală. E minunat oșenașul cu straița înflorată și cu pălăriuța de pai ca un acoperiș de casă pleoștit de ploaie, pe care razele soarelui se joacă în stropii rămași și îi transformă în mărgele mărunte și colorate.

«Pămîntenii» de Dumitru Crasanda din clasa a VI-a sînt ținuți într-o gamă restrînsă de culoare, ca un cînt simplu, pe care-l învață copiii în cîteva minute.

Ana Puița din clasa a VI-a ne-a dat un peisaj muscelean, în care pădurea e splendid stilizată. Alăturarea unui brad verde cu altul galben și chiar roșu denotă un real simț al decorativului. Dar ce caută cărarea și podul? Sau dacă apar acestea în natură, ar trebui stilizate în spiritul în care ai făcut brazii. Într-un tablou, nu poți face un obiect în viziunea covorului, iar altul în viziunea sculpturii sau a picturii în ulei. E ca și cum într-un cor o persoană ar cînta fals. Acest amănunt este bine de știut de către toți copiii care pictează. În «Răsărit de soare», Ana Puița reușește cu păpușile ei de turtă dulce, care se închină la soarele oilor, să ne transmită vibrația și răbufnirea de lumină printre brazi și răcoarea verdelui proaspăt.

Zenaida Popa din clasa a VI-a, cu lucrarea «De la noi din Vulturești», pare să marcheze trăsătura fundamentală a cercului de artă din Vulturești: un pronunțat caracter decorativ, cu implicații de basm. Lucrările ei în ansamblu sugerează parcă desfășurări de poveste în care apar Feți Frumoși, Manole, Ana, Vitoria Lipan, haiduci, Miorițe și păsări măiestre.

Tabloul «Pe lac în Cișmigiu», cu un desen original și sigur, chiar prea sigur, și cu un vădit simț al decorativului în sensul panoului în mozaic, ne-o arată pe Luminița Ivașcu din clasa a VI-a ca pe o veritabilă... luminiță de talent, ceea ce ne bucură foarte mult.

Cuvintele ar vrea să-mi fie o anticipare a faptelor, pe care le vor săvîrși acești copii cînd vor fi mari și cînd, toate superlativele, le vor corespunde plenar.

IOAN DONCA

Fascinația culorilor

(urmare din pag. 3)

culori, pensule și cartoane. Era într-o zi de toamnă, cum sînt toamnele pe la noi, cînd întinsurile își îmbracă vestmînt în cele mai fastuoase culori.

— Să mergem, copii, ceva mai încolo, în sat, să pictăm ce vrem și ce ne place, a spus învățătorul.

Bucuroși, copiii au primit. Soarele încălzea blînd. Ei au întins cartoanele pe iarba uscată și restul... a urmat. Pentru unii copii, o floare avea ceva de vis, și visul a prins viață pe hîrtie. Alții s-au trezit cu chipul surorii sau al mamei ivit din amestecul de culori. Și așa, lăsîndu-și fantezia să se joace în voie, copiii din Vulturești au început să picteze. Profesorul era mereu împreună cu ei, îndemnîndu-i, stimulîndu-i. În scurt timp, copiii au început să iubească pictura și tot mai mulți doreau să facă parte din cerc. În primăvară, tinerii pictori s-au prezentat la primul concurs pe țară al pionierilor și școlarilor. Spontaneitatea și fantezia, vibratia culorii, viziunea satului, a peisajului și a oamenilor săi au cucerit de la început. La expoziția care a avut loc după concurs, copiii din Vulturești au ocupat un loc deosebit. Ei au cucerit atunci cele mai importante premii. Mai tîrziu, li s-a organizat în Capitală o expoziție specială. Expoziția a călătorit apoi în vara trecută pe tot litoralul: Constanța, Mamaia, Eforie, Mangalia. Vizitatori din toate colțurile țării și de peste hotare, au făcut cunoștință cu lucrările copiilor din satul argeșean.

Mai tîrziu, copiii din Vulturești au primit marele premiu «Paleta de aur», oferit de revista «Cutezătorii», iar desenul aparținînd lui Mihai C. Băcescu a avut cinstea să fie ales pentru a ilustra o copertă a revistei. Vă mai amintiți? Era o rachetă, o săgeată de lumină, despicînd imensitatea albastră a bolții cerești.

Desenele copiilor din Vulturești au mai fost trimise la concursurile internaționale pentru desene de copii din Bulgaria, Italia, Iugoslavia fiind distinse acolo cu premii.

Ceea ce dă însă un farmec aparte activității artistice de la Vulturești este modestia pionierilor, firescul cu care în ceasurile lor libere, în lumina puternică a amiezii, sau în umbra amurgului, ei aștern culoarea.

Duminicile și în zilele de sărbătoare, copiii vizitează muzeele din centrele apropiate, răsfoiesc albume de pictură, discută despre viața lui Grigorescu, Luchian, Țuculescu. Iar în clasele lor, ochii ți se odihnesc pe pereții îmbrăcați cu picturile lucrate de ei. Aceleași viziuni colorate împodobesc încăperile în care locuiesc. Nu exagerez cînd spun că la Vulturești te întîlnești cu fascinația culorilor.

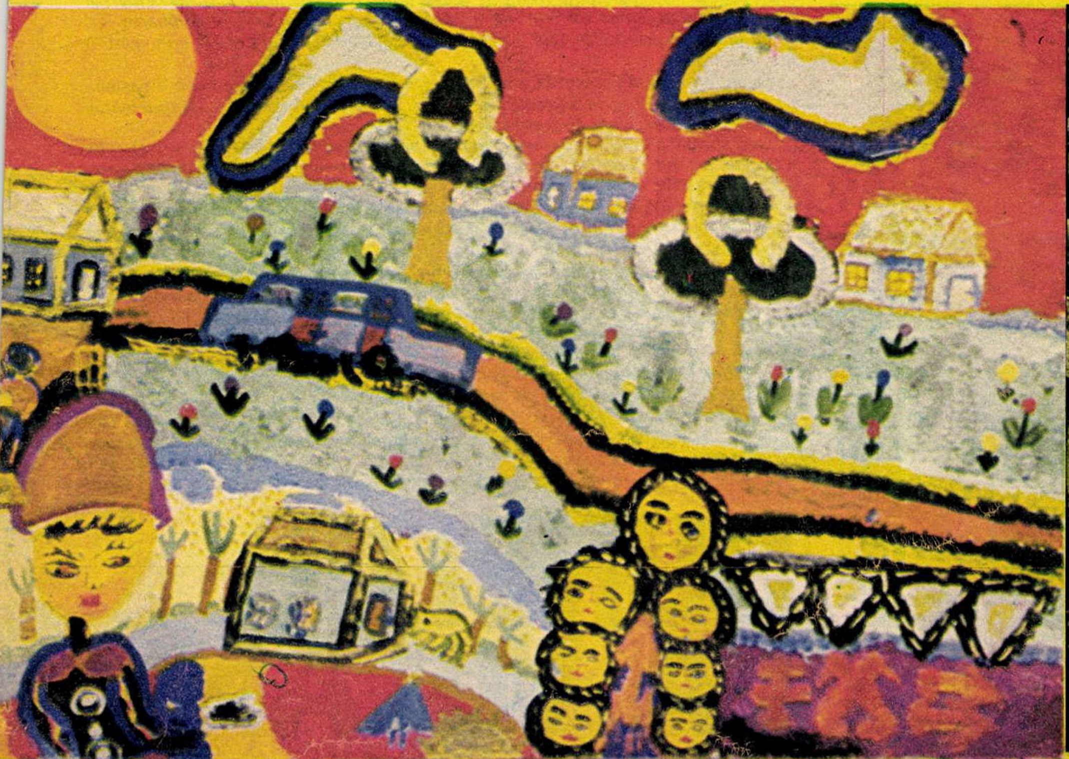

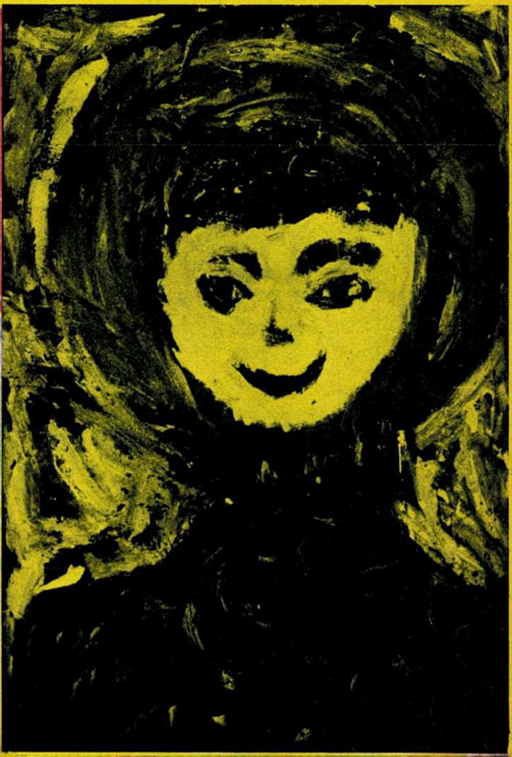

9

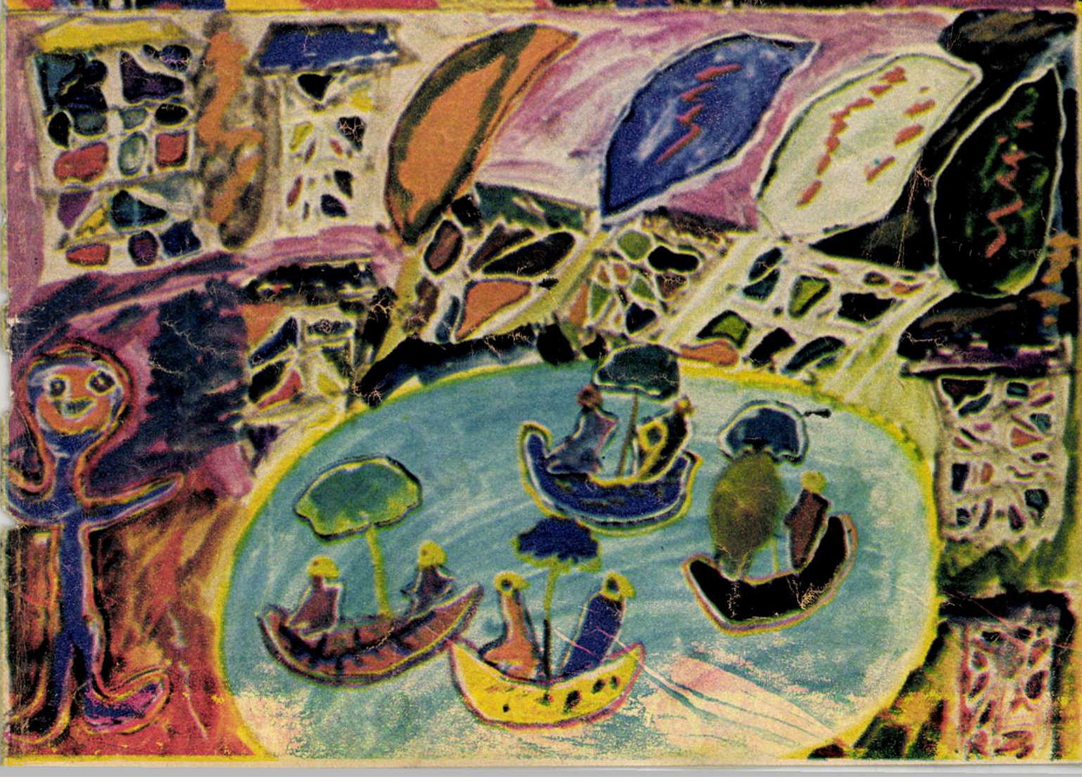

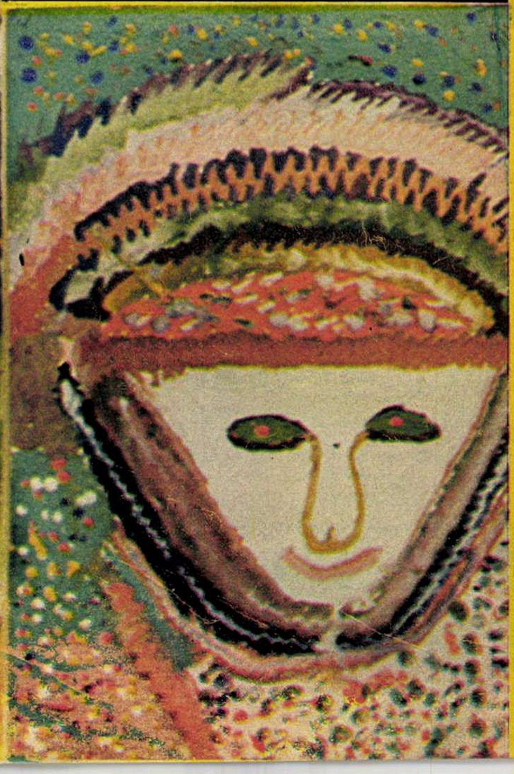

10

SUNETUL... LA VOLAN!

De LA MUZICĂ LA SONICITATE

de I.M. ȘTEFAN

G. Constantinescu, elev de liceu.

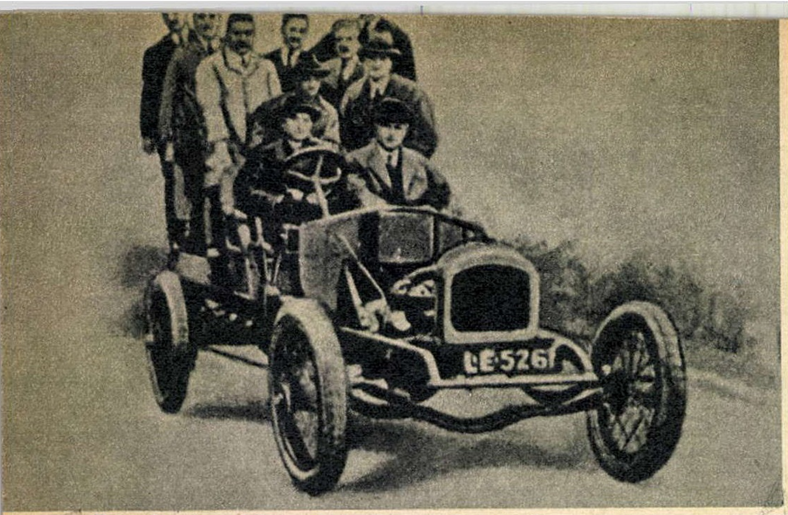

Primul automobil creat de George Constantinescu, pe baza aplicării sonicității.

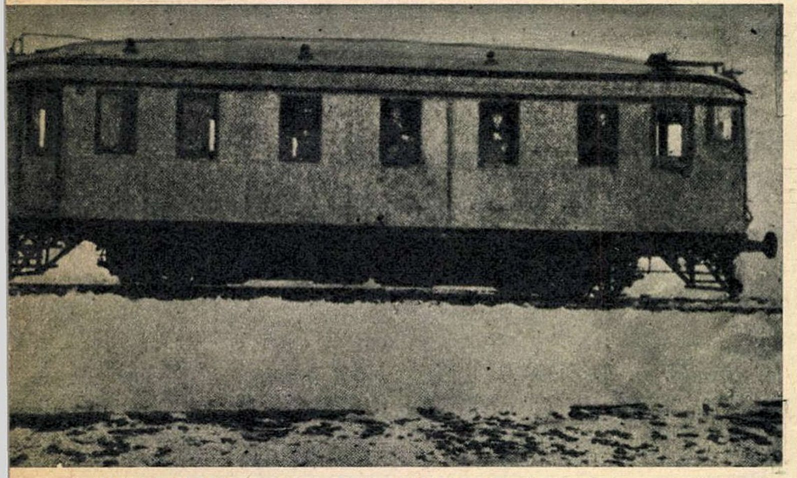

Vagon de cale ferată propulsat de 2 motoare sonice. Are o greutate de 30 tone și poate transporta 60 persoane.

În anul 1926, revista engleză «The Graphic» publica, pe o pagină întreagă, fotografiile celor mai de seamă descoperitori și inventatori ai secolului XX. Aici figurau, între alții, Marie Curie, descoperitoarea radiului, Albert Einstein, creatorul teoriei relativității. Thomas Alva Edison, marele inventator american, E. Rutherford, fizician atomist de frunte, Orville Wright, pionier al aviației etc. Printre acești făuritori ai civilizației moderne se găsea și un tînăr inginer român: **George Constantinescu** *(1881—1965).*

Alăturarea aceasta nu era întîmplătoare. George Constantinescu nu a fost doar un inventator de o mare multilateralitate (numai brevetele sale de invenții din Anglia, publicate de Oficiul Patentelor, însumează patru volume masive), ci și un mare savant. Este extrem de interesantă aprecierea acad. Remus Răduleț, el însuși un eminent reprezentant al tehnicii românești, care arată că «G. Constantinescu face parte din clasa inventatorilor-descoperitori, a marilor creatori ai tehnicii, care au trebuit să creeze o știință nouă pentru a face posibile invențiile lor».

Marele său prestigiu de tehnician de talie mondială, egalat doar de acela al lui Henri Coandă — creatorul primului avion cu reacție din lume — a înscris pentru totdeauna numele său în cartea de aur a tehnicii moderne.

Incă din primele clase de liceu îl interesau mult motoarele și de aceea îi plăcea să viziteze atelierele și fabricile — e drept, foarte puține pe atunci — din Craiova. Uneori, cînd lipsea pentru mai multă vreme de acasă, putea fi întîlnit la gară: observa mersul locomotivelor și punea tot felul de întrebări mecanicilor despre funcționarea lor. Să nu uităm că prin 1892—1897, dezvoltarea rețelei de căi ferate era în plin avînt în țara noastră.

Automobilul cu care G. Constantinescu a efectuat în anul 1926 o demonstrație la Paris. Motorul sonic are un stator cu mai multe tuburi în care se mișcă cîte un piston; aceste pistoane pun în mișcare rotorul.

După terminarea liceului în anul 1899, a venit în București. Ingineria îl pasiona și s-a hotărît să se înscrie la Școala de Poduri și Șosele, instituție de învățămînt tehnic superior cu un excelent corp profesoral.

Deși studiul tehnic îi ocupa cea mai mare parte din timp, nu uita nici de exercițiile muzicale; pianina gazdei la care locuia în București îi prilejuia lungi ore de desfătare. El voia să rezolve problema armoniei muzicale pe cale matematică, redactînd prima sa lucrare pe această temă: **Teoria matematică a acordurilor muzicale.** *Această lucrare a fost începutul unui întreg șir de studii riguroase asupra vibrațiilor, problemă care avea să preocupe pe tînărul inginer tot restul vieții sale.*

Undele care pleacă de la o sursă sonoră se răspîndesc în spațiu ca unde sferice. Avem de-a face cu emisiune de energie sonică; bineînțeles, cea mai mare parte a ei se pierde, energia ce se captează dintr-un punct reprezentînd o parte neînsemnată din energia totală radiată. Cu totul altfel se petrec lucrurile dacă energia se transmite prin vibrații în lichid. Transmisia energiei prin vibrații într-un mediu elastic se realizează astfel: la capătul unei conducte pline cu apă se produc vibrații, apa din conductă servind ca mediu de transmisie; la capătul celălalt, vibrația este transformată din nou în energie mecanică.

Acesta este principiul de la care a pornit George Constantinescu în crearea transmisiei sonice și, o dată cu aceasta, a științei sonice.

În 1904, cînd a terminat, primul în promoția sa. Scoala de Poduri și Șosele, George Constantinescu avea 23 de ani. Profesorul său de edilitate, marele inginer constructor Elie Radu, l-a angajat la un serviciu aflat sub conducerea sa la Ministerul Lucrărilor Publice.

Tînărul inginer a răsplătit din plin încrederea ce-i fusese arătată. Anii ce au urmat au fost pentru George Constantinescu ani de mari înfăptuiri tehnice, în care creația lui s-a desfășurat cu o puternică originalitate.

În acești ani, dezvoltarea utilizării betonului armat, material de bază al tehnicii moderne — trecea printr-o perioadă dificilă. O serie de mari construcții din beton armat se prăbușiseră, datorită unor defecte de construcție, cum s-a întîmplat cu podul de la Expoziția Universală din Paris, cu hotelul «Ursul negru» din Elveția și cu un model de boltă de la Praga. Pe de altă parte, marile firme metalurgice făceau o intensă propagandă pentru a impune la marile lucrări inginerești exclusiv oțelul, ale cărui efecte spectaculoase uluiseră lumea întreagă. Însuși Anghel Saligny, în tinerețe pionier al betonului armat începuse să șovăie.

Deși foarte tînăr, George Constantinescu a căutat să demonstreze în practică valoarea betonului armat. A făcut-o în mod strălucit, prin cîteva construcții care au făcut epocă în tehnica noastră. Să menționăm, dintre acestea, așa-zisul «Pod peste vid» din Parcul Libertății din Capitală (primul pod realizat la noi cu cadre de beton

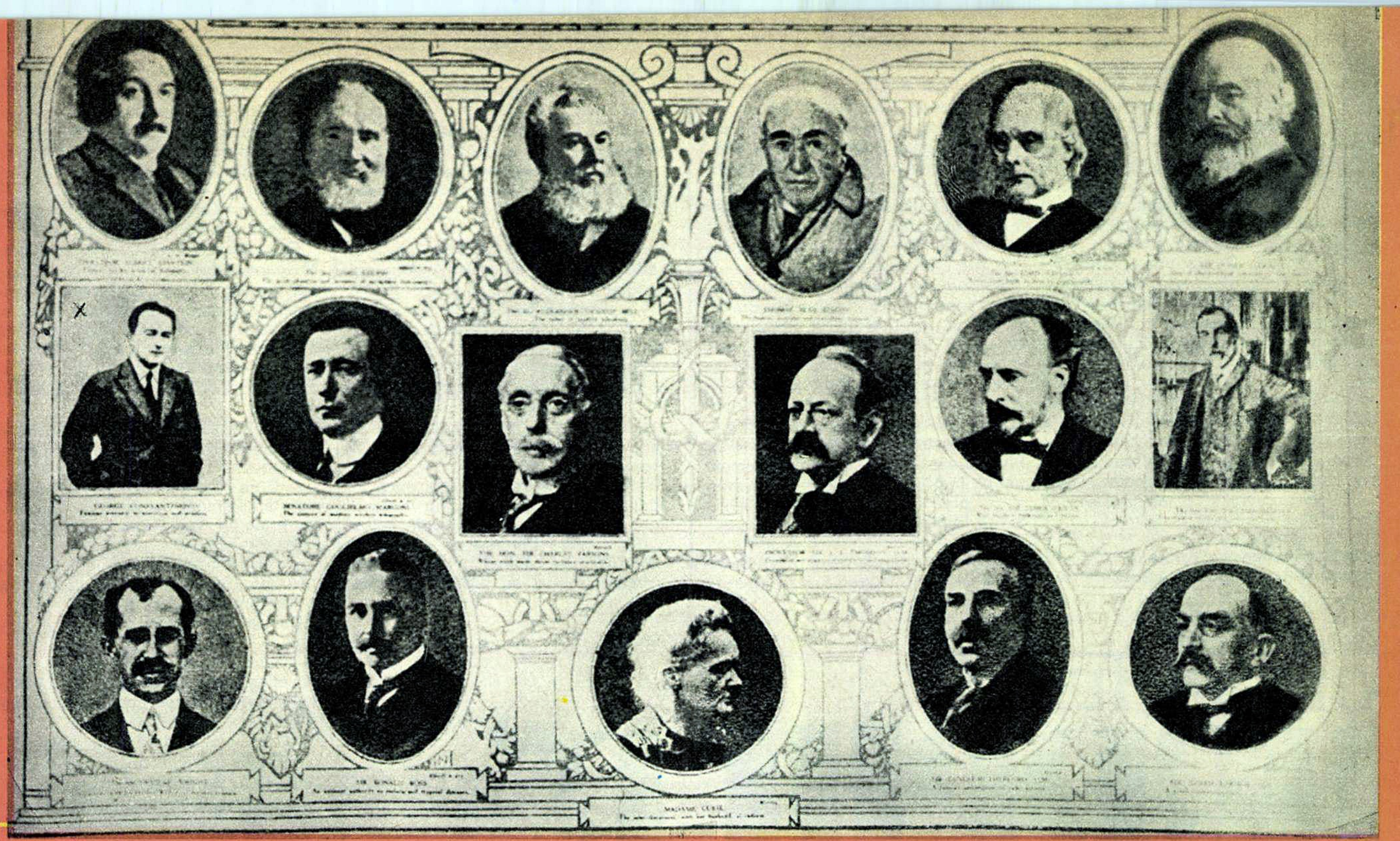

Inginerul George Constantinescu (×) printre marii savanți și tehnicieni ai vremii. De la stînga la dreapta și de sus în jos: Einstein, Kelvin, Graham Bell, Edison, Lister, Oliver Lodge, G. Constantinescu, Marconi, Gh. Parsons, J.J. Thomson, S. Dewar, W. Ramsay, O. Wright, Donald Ross, Marie Curie, E. Rutherfold, J. Larmor. Planșă apărută în «The Graphic» din 16 ianuarie 1926 sub titlul: 1900—1925 — Pionieri pe calea progresului.

armat), precum și poduri de beton armat cu deschideri mari (de 40—60 m) la Adjud, Răcătău, Roman, Lainici, Dolhasca.

Înfăptuirile tînărului inginer român umplu de mîndrie pe tehnicienii clarvăzători ai țării noastre. Dar Consiliul tehnic superior, chemat să sprijine introducerea progresului tehnic, îi respinge propunerile de generalizare a construcției podurilor din beton armat. Cît despre ideile sale privitoare la utilizarea undelor sonore în tehnică, ele nu găsesc ecou în cercurile oficiale.

Așa se explică faptul că, după multe ezitări se hotărăște să plece din țară și să se stabilească în Anglia. La început a dus-o, într-adevăr foarte greu și acolo. Abia după ani și ani, talentul său tehnic s-a impus, G. Constantinescu devenind unul din cei mai apreciați experți tehnici din Marea Britanie. Și astfel, a ajuns să creeze, în deplinătatea ei, teoria sonicității și a elaborat un mare număr de invenții.

Transmisia sonică stă la baza numeroaselor mașini și dispozitive create de G. Constantinescu (generatoare, motoare, pompe, transformatoare, ciocane, perforatoare, convertizoare etc.). Există, de asemenea, instalații sonice pentru turnătorii, pentru prospectarea bogățiilor subsolului, chiar și pentru producerea căldurii pe baza «efectului sonocaloric». Au fost construite automobile și locomotive bazate pe transmisia sonică.

Cartea în care G. Constantinescu își expune ideile este «Teoria Sonicității» (apărută în limba engleză, în anul 1918, la Londra). La mai bine de patru decenii de la apariția ei, în 1959, președintele «Societății Inginerilor» din Anglia o numea «o lucrare de-a dreptul fascinantă».

La 4 octombrie 1961, aniversarea a 80 de ani ai lui G. Constantinescu, a fost sărbătorită în țara noastră, cu participarea inventatorului. În cinstea sa, Academia a organizat o ședință omagială, iar Institutul politehnic i-a acordat titlul de **doctor honoris causa**. *Vorbind studenților, savantul român le-a făcut următoarea recomandare:* **«Astăzi... tinerii au prilejul să se afirme și să facă descoperiri însemnate lucrînd în domeniul acestei științe noi: sonicitatea. Le recomand să continue de acolo de unde am lăsat-o eu, avînd satisfacția de a putea deveni pionieri în această știință care a apărut în România, datorită educației științifice pe care am primit-o și eu între zidurile institutului în care mă găsesc acum».**

Pentru rezolvarea problemelor tehnice pe care le ridică industrializarea socialistă a țării noastre, sonicitatea deschide perspective extrem de interesante, mai ales pe linia aplicării largi a acesteia în forajul și pompajul petrolier, a realizării de motoare sonice eficiente pentru mașini-unelte, a aplicării convertizorului sonic la tractoare și prese, a realizării de perforatoare sonice pentru industria extractivă.

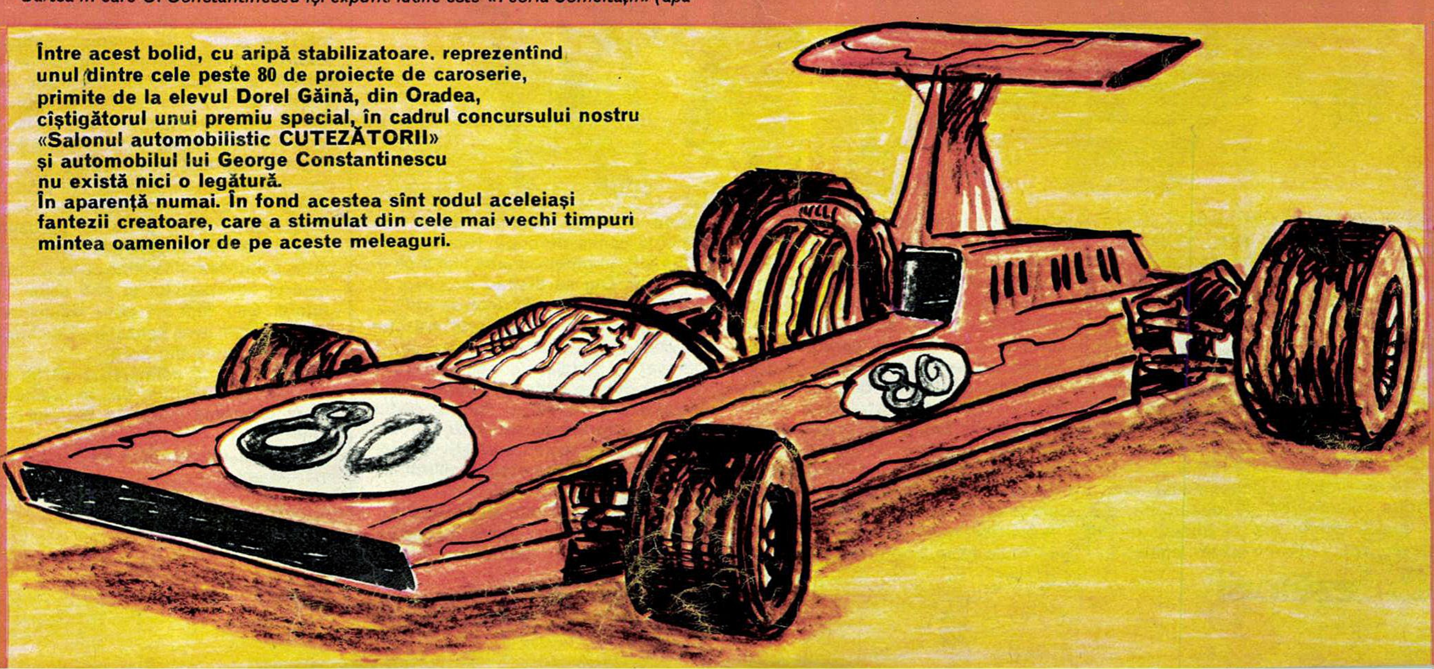

Între acest bolid, cu aripă stabilizatoare, reprezentînd unul dintre cele peste 80 de proiecte de caroserie, primite de la elevul Dorel Găină, din Oradea, cîștigătorul unui premiu special, în cadrul concursului nostru «Salonul automobilistic CUTEZĂTORII» și automobilul lui George Constantinescu nu există nici o legătură. În aparență numai. În fond acestea sînt rodul aceleiași fantezii creatoare, care a stimulat din cele mai vechi timpuri mintea oamenilor de pe aceste meleaguri.

ROMAN FOILETON

OPERAȚIUNEA „HERCULE”

DE OVIDIU ZOTTA

III - OASPEȚII LUI PRINȚESĂ

Marius se simțea în situația telefonistului fără experiență care, aflat pentru întîia oară în fața panoului centralei se zăpăcește, nu mai știe în ce borne să introducă zecile de fișe; o sumedenie de glasuri îi urlă în căști, cerînd legăturile corecte. Marius privea cu ură jumătatea goală a băncii, adică locul în care ar fi trebuit să se afle Prințesă, omul fără scrupule, din pricina căruia Operațiunea Hercule era grav primejduită. «*Da, onorată instanță* — șopti Marius — *sînt complice cu Prințesă și cu pungașii lui. Vedeți și dumneavoastră cît e de periculos să-ți dai cuvîntul de onoare numai din orgoliu*».

Gigi Feneșan era, în schimb, într-o formă nebună. Recreație de recreație, toată școala se strîngea în jurul lui, ca să-l audă povestind despre cercetările sale. «*Tu, dar băiatul ăsta s-a maturizat într-o singură zi!* declară emoționată Valerica Sima. *Îi stă foarte bine așa, se vede imediat că are un țel important!*» «*Haimanaua de frate-meu?!* rîse disprețuitoare Magda. *Joacă teatru, fetițo! N-avea grijă, pînă mîine îi trece!*» Și Gigi, ba zîmbind șiret, ba încruntîndu-se, bănuitor, ba rămînînd pe gînduri, ca și cum i-ar fi venit pe loc o nouă ipoteză, ba lățindu-și umerii ca și cum se pregătea să-l înșface pe bandit vorbea într-una despre urma autocamionului, despre infractorul alcoolic, despre... În ciuda necazurilor sale, Marius zîmbea: «*Ce de nerozii! Dacă i-aș spune ce știu eu cred că băiețelul ăsta nărăvaș s-ar cuminți foarte repede și i-ar trebui multă vreme ca să-și revină din uimire!*» Deocamdată însă, Marius recunoștea cu destul necaz că pradă uimirii era el însuși. Într-adevăr, cum să-și explice legăturile lui Prințesă cu hoții? Dar faptul că tabloul furat din casa expertului Feneșan fusese transportat nu cu un autocamion, ci cu mașina aceluiași expert Feneșan? Dar propria-i situație, de complice fără voie? Dar neobișnuita atracție pe care o exercita asupra lui fetița din tablou? «*Iată, stau la locul meu, iau notițe, nimeni nu mă bagă în seamă — și totuși singurul om care știe cîte ceva sînt eu!*»

De două minute apăsă cu furie butonul soneriei. Ar fi putut să jure că de cealaltă parte a ușii e cineva care nu vrea să deschidă «*Nu copile* — murmură Marius — *ar fi prea simplu să scapi de mine așa!*» Coborî cu liftul pînă la parter, după care se furișă înapoi pe scări, oprindu-se între etajele 5 și 6, unde se așeză la pîndă. «*Stau și pînă mîine dimineață dacă o fi nevoie!*» mormăi el, îndîrjit. Dar așteptarea n-avea să fie prea lungă. După vreun sfert de oră, liftul se opri la etajul 5. Pasagerul întîrziia să deschidă ușa, probabil că era incomodat de ceva. Într-adevăr, apăru un băiat de vreo 11 ani, țigănos și jerpelit, în schimb încărcat cu o mulțime de pachete atrăgătoare. Avînd mîinile ocupate, el se înălță pe călcîie apăsînd butonul soneriei lui Prințesă cu fruntea. Marius era pregătit... Ușa se întredeschise și apăru o mutră bănuitoare — Prințesă în persoană. Din apartament venea un zumzet de voci, amestecat cu frînturi de muzică. Țigănușul dădu să se strecoare înăuntru. Unul din pachete îi scăpă, desfăcîndu-se; erau cutii cu sardele. Prințesă se aplecă să le adune. Dintr-un salt, Marius escaladă balustrada, culegîndu-le cu gesturi rapide.

— Îmi dai voie?

— Mulțumesc, șopti furios Prințesă. Oaspeții nu trebuie să se deranjeze.

— Ah, prin asta trebuie să înțeleg că mă inviți înăuntru?

— Nu! se sperie Prințesă. Iartă-mă, astăzi sînt foarte ocupat!

— Nu face nimic. O să schimb cîteva cuvinte cu domnul Macovei! zise amenințător Marius.

— Tata nu-i acasă.

— Atunci, maică-ta! Sper că n-ai nimic împotrivă să prezint doamnei omagiile mele!

— Isprăvește! Sînt singur acasă.

— Da? Și gălăgia care se aude e cauzată de fantome?

Brusc, Marius îl îmbrînci și pătrunse pe hol. Apartamentul era compus din două camere și, prin ușile date de perete, se vedea o îngrămădeală ca în sălile de așteptare. Prințesă îl apucă disperat de mînă:

— Nu trebuia să intri, dar dacă ai făcut-o, te rog din suflet să nu vorbești nimic despre secretul nostru! Mai ales de față cu Geo Blondul!

Marius privi buimăcit: dormitorul, mobilat cu gust și, probabil, cîndva foarte ordonat, devenise ceva între hotel și cămin de copii. Nici unul din ocupanți nu părea să aibă mai mult de zece ani. Doi se distrau pe covor cu jucăriile lui Prințesă, unul se strîmba cu sîrguință în fața oglinzii, vreo trei trîndăveau pe divan, în timp ce un ochelarist, instalat pe lada studioului, le citea dintr-o carte, pesemne veselă. Harababura de perne, fulare, resturi de pîine, ciorapi, ambalaje de dulciuri, ghete, pături te îndreptățea să crezi că unii dintre ei nu erau simpli musafiri, ci locuiau chiar aici.

Sufrageria prezenta alt aspect. Aici urla picapul, și trei tineri, instalați la masă, jucau cărți, fumînd cu îndîrjire.

Cel cu spatele spre ușă spuse deodată, fără a întoarce capul:

— *Intră*, puștiule. Ai bani?

Marius nu prea simțea nevoia să intre. Mormăi ceva, pregătindu-se să se retragă. Tînărul se răsti:

— Am zis să intri!

— Lasă-l, Geo! Nu știe să joace, interveni împăciuitor Prințesă.

Geo catadixi, în fine, să-și arate fața. Nu părea să aibă mai mult de 17 ani, era blond, subțire, cu trăsături delicate, ochi mari, albaștri. Ai fi spus, «un băiat cu adevărat frumos» dacă din toată înfățișarea lui nu s-ar fi degajat atîta obrăznicie, răutate și dispreț încît te simțeai obligat să te pui în gardă.

— Nu l-am întrebat dacă știe să joace mîrîi Geo. L-am întrebat dacă are bani. Ai sau nu?

— Cred că am ceva... se zăpăci Marius, și dominat de privirile poruncitoare ale lui Geo scoase involuntar o hîrtie de 3 lei.

— Ha-ha! E putred de bogat! izbucni în rîs unul din jucători. Lasă, Geo, că te împrumut eu!

Dar Geo Blondul luă calm hîrtia de 3 lei:

— Suma n-are importanță, copii, o să vedeți, îmi va purta noroc. Banii de împrumut și... proștii aduc întotdeauna noroc.

Marius începuse să-și revină:

— Dacă-i pe așa, nu te mai împrumut! Dă-mi banii înapoi. Prost ești tu!

Pe chipul Blondului apărură pete roșii. Înfricoșat, Prințesă se postă între ei:

— Geo, el nu te cunoaște! Marius, du-te acasă, îți explic mîine!

Cu un gest furios, Geo Blondul îl îmbrînci pe Prințesă. Ceilalți se ridicară, retrăgîndu-se lîngă pereți, ca să lărgească scena pe care așteptau cu nerăbdare să vadă începînd o acțiune palpitantă. În cadrul ușii apărură, ca la comandă, copiii din dormitor, cu ochii holbați de curiozitate și de plăcere.

Brusc, o palmă îngrozitoare se abătu asupra figurii lui Marius. Geo lovise de sus în jos, orbindu-l. Cu stînga îl pocni aproape instantaneu în stomac. Mai lent, ca să nu greșească nici cu un milimetru ținta, îi lansă apoi dreapta în obraz, o lovitură dată cu poftă, ca să doară și să lase semn.

Dar o explozie de durere în partea stîngă a gîtului îl făcu să rămînă cu brațul în aer. Marius, care cu o clipă înainte apucase să se retragă atît cît directa la stomac să-și piardă cel puțin trei sferturi din forță. revenise imediat, lovind cu brațul stîng, printr-o rotire extrem de rapidă. După patru ani de scrimă nu ajungi neapărat campion, dar să ghicești intențiile adversarului, să te deplasezi rapid și să acționezi fulgerător, asta, da, înveți. Urlînd, Geo îi repezi un picior în pîntece, dar pentru cine e învățat să se ferească de sabie amenințarea unui picior e aproape umoristică. Marius sărise la timp într-o parte, avînd destulă vreme ca să prindă piciorul adversarului și să-l salte cu putere. Geo Blondul căzu ridicol pe spate. Gemu; avea senzația că piciorul îi fusese smuls din șold.

— Dacă nu te astîmperi, o să fie și mai rău! gîfîi Marius, dar în realitate dorea din toată inima ca Blondul să renunțe.

O liniște de necrezut se instală în apartament.

(va urma)

ȘTIREA CĂ TINERII INVENTATORI DIN ȚARA NOASTRĂ AU PERSPECTIVE DE A PARTICIPA LA «TÎRGUL INTERNAȚIONAL DE INVENȚII ALE ELEVILOR» A SUSCITAT UN INTERES DEOSEBIT. ÎN SCRISORILE PRIMITE LA REDACȚIE, ÎNTREBAREA CARE REVINE PREGNANT ESTE:

CE ÎNȚELEGEM PRINTR-O INVENȚIE?

Pentru a răspunde acestei întrebări, ne-am adresat tovarășului LUCIAN MARINETE, directorul Oficiului de stat pentru invenții și mărci.

— Deși întrebarea ar necesita un răspuns pe multe pagini, voi încerca totuși să răspund la ea prin cît mai puține cuvinte.

Noțiunea «invenție» este strîns legată și, am putea spune, chiar se confundă cu noțiunea «noutate».

Deci, prima caracteristică a unei invenții este noutatea, adică orice invenție trebuie să conțină în ea ceva nou; acest nou însă trebuie să fie nou «pe lume», nu nou în țara noastră, sau nou în localitatea în care ne aflăm.

În categoria invențiilor intră orice realizare făcută pentru prima dată.

Deci, în rîndul invențiilor intră realizările noi din orice domeniu de activitate, ca de exemplu: un stilou nou, să zicem un stilou prevăzut cu bec care luminează, o jucărie cu un mecanism nou, un creion cu o pastă nouă, un dispozitiv nou de ascuțit, un aparat medical nou, diferite aparate mecanice, electrice, electronice, hidraulice, pneumatice, diverse mașini cu mișcări executate de mecanisme noi etc.

Încercînd acum să vin mai aproape de preocupările prietenilor noștri, cititori ai revistei «Cutezătorii», doresc să arăt că realizarea unui mecanism de acționare a navo și aero-modelelor, o nouă schemă de telecomandă, o schemă sau un circuit electric sau electronic, un sistem de acționare al unei jucării mecanice, în cazul în care sînt realizate într-un mod original, astfel încît să prezinte elemente de noutate pe plan mondial, reprezintă tot atîtea exemple de invenții.

De altfel, pentru a veni în sprijinul micilor «specialiști», conducerea Oficiului de stat pentru invenții și mărci, împreună cu conducerea Clubului MINITEHNICUS, analizează posibilitatea acordării unor mini-brevete pentru lucrările originale executate și prezentate în cadrul concursului «Minitehnicus».

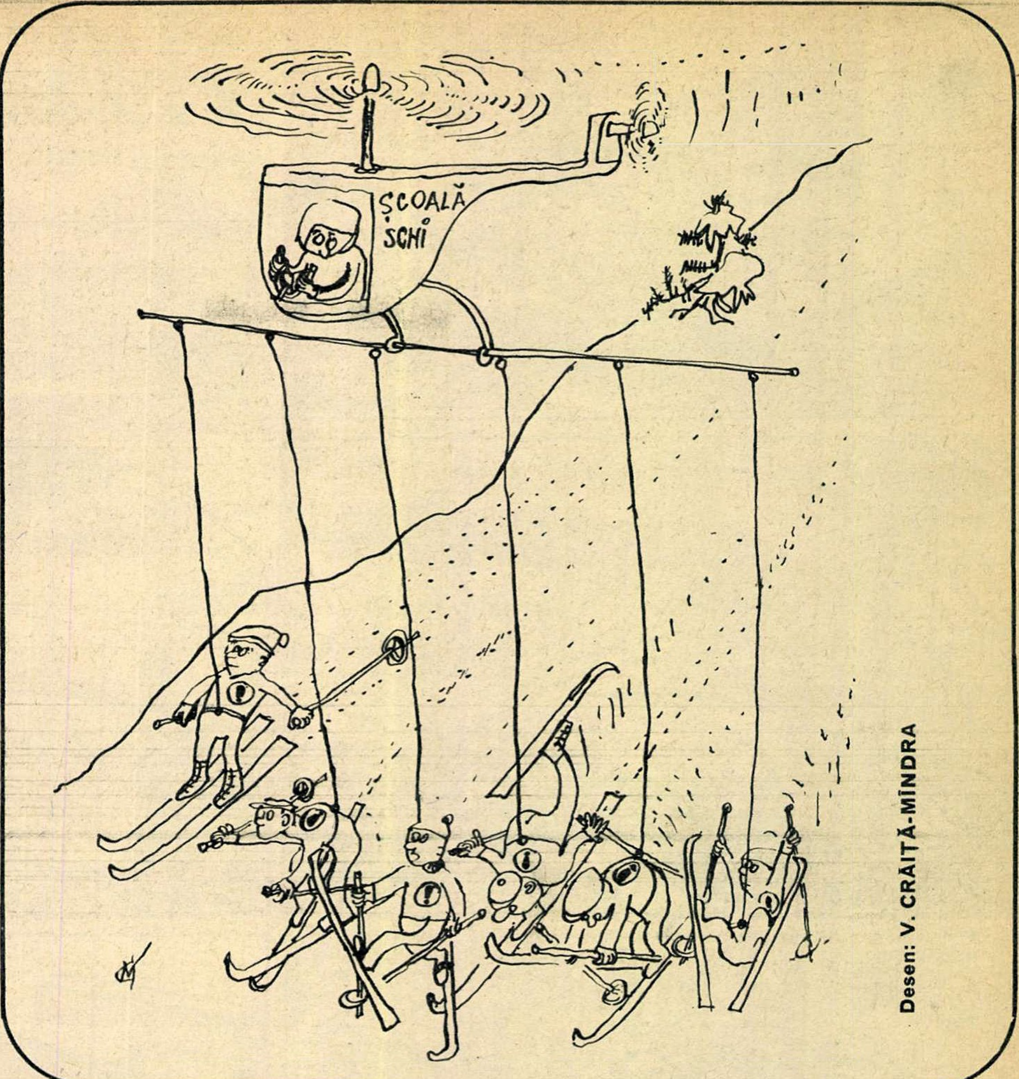

Desen: V. CRAIȚĂ-MÎNDRA

URGENT! ✿ *URGENT!*

A APĂRUT... *STOP*... RACHETA CUTEZĂTORILOR
Nr. 1(6) 1970... *STOP*...
LA TOATE CHIOȘCURILE DE DIFUZARE A PRESEI...
STOP.

DIN CUPRINS:

- **«PIF» salută «RACHETA CUTEZĂTORILOR»**
- **Vehiculul pe pernă de aer de la Galați**
- **ASALTUL IMPOSIBILULUI**
- **8 pagini de construcții și modelism**
- **AVENTURILE ECHIPAJULUI MINITEHNICUS**
- **Club**
- **Microenciclopedie: ANTRENAMENTUL COSMONAUȚILOR**

Bolidul misterios

Scenariu: E. HADAI

Desene: I. DONCA

9

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE: ECHIPAJUL NAVEI SPAȚIALE SELENA OBSERVĂ PE LUNĂ ȘI PE MARTE PREZENȚA UNOR FIINȚE RAȚIONALE, CARE ATRAG ATENȚIA PĂMÎNTENILOR ASUPRA UNEI PRIMEJDII: APROPIEREA DE SISTEMUL SOLAR, CU O VITEZA DE 400 KM/S A UNUI OBIECT DIN ANTIMATERIE. O ESCADRILĂ DE NAVE COSMICE REUȘEȘTE SĂ ÎNDREPTE COMETA WARREN ASUPRA OBIECTULUI, REDUCÎNDU-I VITEZA LA 41 KM/S. CĂPITANUL ZENO ȘI COLABORATORII SĂI STABILESC CĂ FULGERELE ROȘII PRODUSE ÎN SPAȚIUL COSMIC SÎNT SEMNALE ADRESATE PĂMÎNTULUI DE CĂTRE NEPTUNIENI. RECEPȚIONÎND SEMNALELE DE RĂSPUNS ALE TERREI, NEPTUNIENII TRANSMIT IMAGINI TELEVIZATE SPRE PĂMÎNT.

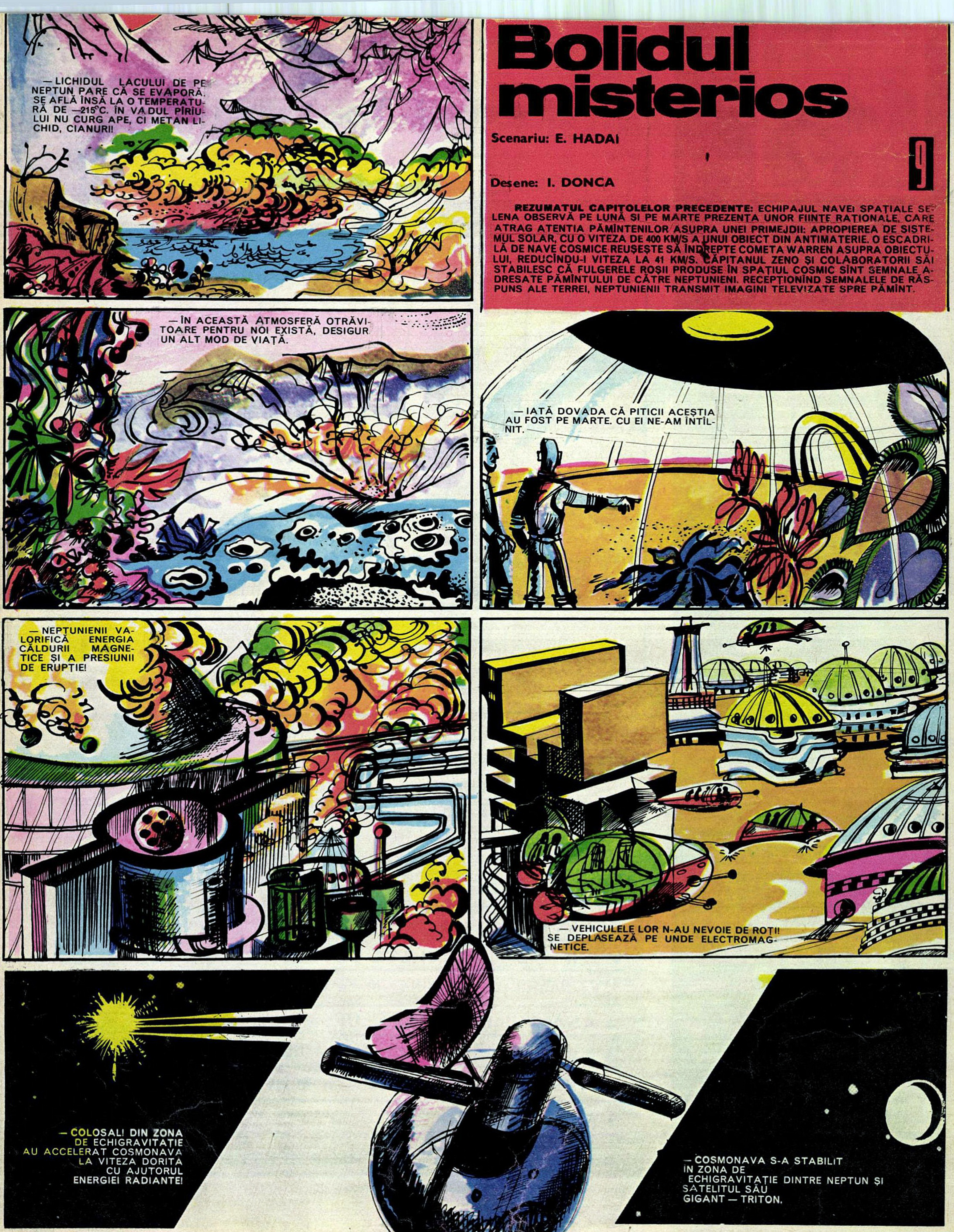
— LICHIDUL LACULUI DE PE NEPTUN PARE CĂ SE EVAPORĂ. SE AFLĂ ÎNSĂ LA O TEMPERATURĂ DE —215°C. ÎN VADUL PÎRÎULUI NU CURG APE, CI METAN LICHID, CIANURI!
— ÎN ACEASTĂ ATMOSFERĂ OTRĂVITOARE PENTRU NOI EXISTĂ, DESIGUR UN ALT MOD DE VIAȚĂ.
— IATĂ DOVADA CĂ PITICII ACEȘTIA AU FOST PE MARTE. CU EI NE-AM ÎNTÎLNIT.
— NEPTUNIENII VALORIFICĂ ENERGIA CĂLDURII MAGNETICE ȘI A PRESIUNII DE ERUPȚIE!
— VEHICULELE LOR N-AU NEVOIE DE ROȚI! SE DEPLASEAZĂ PE UNDE ELECTROMAGNETICE.
— COLOSAL! DIN ZONA DE ECHIGRAVITAȚIE AU ACCELERAT COSMONAVA LA VITEZA DORITĂ CU AJUTORUL ENERGIEI RADIANTE!
— COSMONAVA S-A STABILIT ÎN ZONA DE ECHIGRAVITAȚIE DINTRE NEPTUN ȘI SATELITUL SĂU GIGANT — TRITON.

(VA URMA)

CORSARUL

VI SE DESTĂINUIE 7

Locuiam la căminul «Dinamo», împreună cu Cornel Dinu și, într-o seară, i-am destăinuit prietenului meu că aveam de gînd să dau bir cu fugiții. Cornel m-a ascultat, apoi mi-a zis pe un ton categoric:

— Să nu cumva să ajungă povestea asta la urechile lui nea Traian, că voi avea prilejul să vin cu prăjituri la tine, la spital...

Cu tot avertismentul lui Cornel, a doua zi i-am spus antrenorului tot. M-a ascultat zîmbind. Apoi, spre surprinderea mea, m-a luat cu binișorul:

— Ascultă, eu sînt convins că tu ești cel mai bun vîrf de atac pe care l-am întîlnit în cariera mea. Dar... arăți ca un cui ruginit, care a stat ani de zile în ploaie. Trebuie să muncești de zece ori mai mult, ca să poți da jos toată rugina asta. Crezi că ești în stare să faci așa ceva, continuăm, dacă nu, de mîine ești liber. Dar dacă te hotărăști să rămîi, te avertizez că-ți va fi și mai greu, iar din partea mea nu vei avea nici o îngăduință. Și te rog totodată, să te duci și să-i spui și lui Nelu Nunweiller ceea ce mi-ai spus mie.

Poate că ma-ș fi lăsat păgubaș și aș fi renunțat, dar povestea cu «iți va fi mult mai greu» m-a îndîrjit. Toată ambiția din mine s-a trezit și s-a răsculat și m-am jurat (pentru a cîta oară de cînd jucam fotbal?), să-l uimesc pe nea Traian cu puterea mea de muncă. Mai ales că, de ce să nu recunosc, mă flatase teribil cu «ce-l mai bun vîrf de atac» pe care îl întîlnise el. L-am ascultat, din mai multe motive, și m-am dus și la Nunweiller III (el era pe atunci căpitanul echipei I) și i-am spus și lui ceea ce îi spusesem și antrenorului.

— Vezi — mi-a zis Nunweiller — s-a cam terminat de multișor cu joaca și este bine să înțelegi acum, și nu mai tîrziu, acest lucru. Dacă vrei într-adevăr să-l dai gata pe nea Traian, am să te învăț ceva, un mic vicleșug: în timpul orelor de antrenament colectiv, nu prea ai timp să exersezi ceea ce vrei tu și nici cît vrei. Îți rămîne o singură soluție: să vii la alte ore, care îți convin, și să lucrezi de unul singur. Poți să începi chiar de mîine.

A doua zi dimineața mi-am luat ghetele și-am venit pe teren, unde, bucuria mea, i-am găsit pe aproape toți băieții din echipa I. După vreo jumătate de oră de lucru de unul singur, l-am zărit în tribună, citind ziarul, și pe antrenor. Nunweiller s-a apropiat de mine și mi-a spus, din fugă, să nu mă las păcălit de lectura lui nea Traian, pentru că ziarul pe care-l studiază atît de concentrat, are «ochelari». Mai tîrziu am aflat toate amănuntele despre acești «ochelari»: erau niște găurele făcute cu țigara aprinsă pe literele mari ale ziarului, prin care nea Traian urmărea tot timpul cum evoluau băieții în mod voluntar și după priceperea lor.

(Va urma)

ELENA RUXSANDA,
căpitan, 13 ani.

MIHAELA POPESCU,
secund, 13 ani.

ANCA GORODEA,
botanist, 13 ani.

MARGARETA IONESCU,
topograf, 13 ani.

CONSTANTINA ILIE,
cronicar, 13 ani.

CARMEN CIUCU,
sanitar, 12 ani.

ȘTEFANIA CIUCU,
pictor, 13 ani.

RITA AVRAMESCU,
zoolog, 13 ani.

ANA HANDRA,
geograf, 13 ani.

MIHAELA URSU,
meteorolog, 13 ani.

CONSTANTIN D. POPESCU,
profesor de geografie,
comandantul echipajului, 43 ani.

ECHIPAJUL Gențiana

CÎȘTIGĂTORII TROFEULUI «CORTUL DE MĂTASE»

Începem prezentarea acestui original echipaj cu un citat... științific (dar și poetic totodată) din jurnalul său de bord: «Gențianele sînt plante floricole, gingașe dar temerare, care populează pajiștile subalpine și alpine, cu solul bogat în humus. Unele sînt colorate în galben pal sau aprins (Gențiana lueta, monument al naturii), altele în albastru deschis sau în mov».

În vara trecută, pe pantele masivului Făgăraș, pe lîngă gențianele răsărite în primăvară, au mai apărut alte zece: este vorba despre pionierele și elevele de la Școala generală nr. 1 din Pitești, membre ale echipajului participant la «Expedițiile Cutezătorii», care și-a luat numele de la această floare de munte.

Deși gingașe (ca mai toate fetele de vîrsta lor), «gențianele» s-au dovedit temerare în adevăratul înțeles al acestui cuvînd. Timp de opt zile, ele au parcurs în acest masiv un itinerar deosebit de interesant, dar și greu, cea mai mare parte a lui aflîndu-se la peste 2 000 m altitudine. Călătorind pe cărări călcate mai ales de caprele negre, «gențianele» au desfășurat o amănunțită cercetare geografică a masivului (spre exemplificare enumerăm titlurile referatelor lor științifice: «Studiul privind toponimia masivului Făgăraș», «Contribuții la studiul reliefului glaciar», «Interdependența dintre factorii naturali») dînd totodată dovadă de o emoționantă unitate în învingerea greutăților de tot felul ivite pe parcurs, fapt ce-a determinat juriul concursului să le acorde, în unanimitate, trofeul **«Cortul de mătase».**

«Poteca ne purta pașii din stîncă în stîncă. În stînga noastră se deschidea o prăpastie amețitoare. Înaintam cu mare greutate și prudență. Ne ajutam între noi una pe alta, iar o dată a trebuit să le luăm pur și simplu pe sus pe colegele noastre Ștefania Cincu și Rita Avramescu, deoarece rămăseseră suspendate pe o mică platformă de piatră, sub poteca de creastă». «Pe Negoiul, străbătînd zona «Acelor Cleopatrei», spre vîrf, a trebuit să urcăm prin cățărare. Ne era greu, dar ne îmbărbătam una pe alta...». «Ne bucuram de fiecare nou pas făcut, de fiecare succes obținut în urcușul nostru, și ne simțeam strîns unite cu întreaga noastră ființă în învingerea greutăților drumului». Sînt doar cîteva pasaje culese din jurnalul echipajului, care oglindesc unitatea, spiritul de întrajutorare, care a domnit tot timpul între cele 10 «gențiane», fapt care a și făcut ca expediția lor să fie încheiată cu succes.

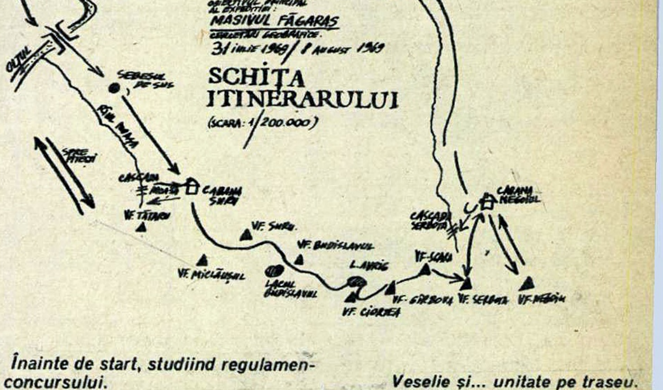

Înainte de start, studiind regulamentul concursului.

Veselie și... unitate pe traseu.

- **«GENȚIANA» a fost singurul echipaj participant la prima ediție a «Expedițiilor Cutezătorii», care a fost format numai din fete.**
- **Pe lîngă importantul trofeu «CORTUL DE MĂTASE», oferit de către revista noastră, vă reamintim că «gențianele» au mai primit și premiul special al Ministerului Învățămîntului, constînd în cîte un ceas de mînă acordat fiecărei membre a echipajului.**
- **Este unul dintre puținele echipaje care au avut un cîntec propriu de drumeție, compus de eleva Ștefania Cincu (membră a echipajului), din care cităm o strofă: «Echipajul Gențiana/ Merge înfruntînd voios/ Munții răsăriți în cale,/ Unda rîului spumos».**
- **Membrele echipajului sînt elevele care au terminat anul școlar trecut cu medii de la 9,40 în sus, cinci dintre ele avînd media 10.**

DAN BUZDUGAN

10

Scenariu: **DUMITRU ALMAȘ**
Desene: **PUIU MANU**

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT. LUPTA DE LA CĂLUGĂRENI SE APROPIA DE SFÎRȘIT. SINAN PAȘA ÎȘI VEDE OȘTIREA ÎNFRÎNTĂ. ÎNCERCĂRILE LUI DE A-I OPRI PE CEI CE FUG, SÎNT ZADARNICE. ÎNFRÎNȚI ȘI ÎNSPĂIMÎNTAȚI, SPAHII ȘI IENICERII SE BULUCEAU, UNII PESTE ALȚII, SĂ TREACĂ PODUL. CEI MAI MULȚI SE ÎNFUNDAU ÎN MLAȘTINĂ.

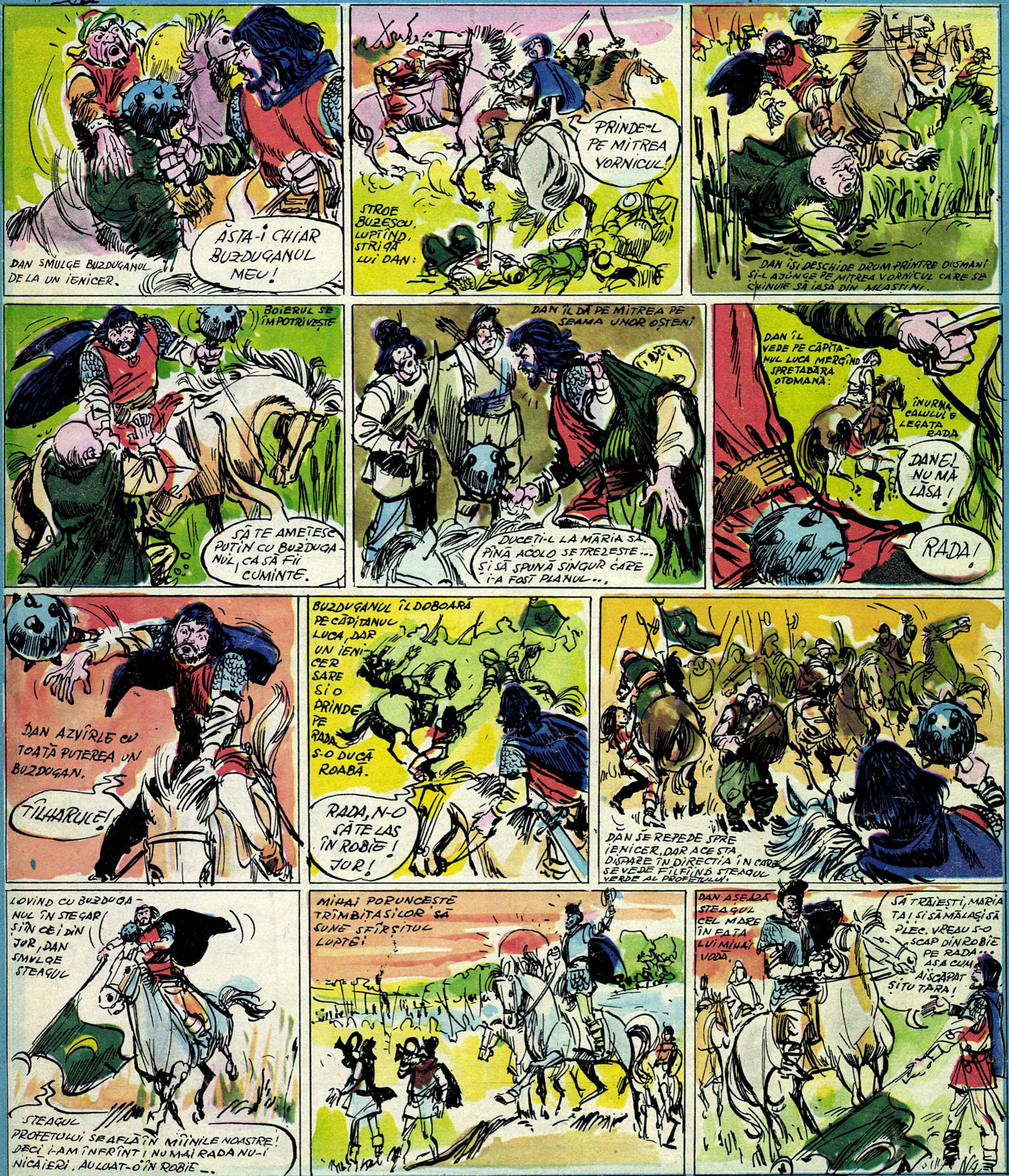
DAN SMULGE BUZDUGANUL DE LA UN IENICER.
ĂSTA-I CHIAR BUZDUGANUL MEU!
STROE BUZESCU, LUPTÎND, STRIGĂ LUI DAN:
PRINDE-L PE MITREA VORNICUL!
DAN ÎȘI DESCHIDE DRUM PRINTRE DUȘMANI ȘI-L AJUNGE PE MITREA VORNICUL CARE SE CHINUIE SĂ IASĂ DIN MLAȘTINI.
BOIERUL SE ÎMPOTRIVEȘTE
SĂ TE AMEȚESC PUȚIN CU BUZDUGANUL, CA SĂ FII CUMINTE.
DAN ÎL DĂ PE MITREA PE SEAMA UNOR OȘTENI
DUCEȚI-L LA MĂRIA SA. PÎNĂ ACOLO SE TREZEȘTE... ȘI SĂ SPUNĂ SINGUR CARE I-A FOST PLANUL...
DAN ÎL VEDE PE CĂPITANUL LUCA MERGÎND SPRE TABĂRA OTOMANĂ:
ÎN URMA CALULUI E LEGATĂ RADA
DANEL NU MĂ LĂSA!
RADA!
DAN AZVÎRLE CU TOATĂ PUTEREA UN BUZDUGAN.
TÎLHARULE!
BUZDUGANUL ÎL DOBOARĂ PE CĂPITANUL LUCA, DAR UN IENICER SARE ȘI O PRINDE PE RADA S-O DUCĂ ROABĂ.
RADA, N-O SĂ TE LAS ÎN ROBIE! JOR!
DAN SE REPEDE SPRE IENICER, DAR ACESTA DISPARE ÎN DIRECȚIA ÎN CARE SE VEDE FÎLFÎIND STEAGUL VERDE AL PROFETULUI.
LOVIND CU BUZDUGANUL ÎN STEGAR ȘI ÎN CEI DIN JUR, DAN SMULGE STEAGUL
STEAGUL PROFETULUI SE AFLĂ ÎN MÎINILE NOASTRE! DECI I-AM ÎNFRÎNT! NUMAI RADA NU-I NICĂIERI. AU LUAT-O ÎN ROBIE...
MIHAI PORUNCEȘTE TRÎMBIȚAȘILOR SĂ SUNE SFÎRȘITUL LUPTEI
DAN AȘEAZĂ STEAGUL CEL MARE ÎN FAȚA LUI MIHAI VODĂ.
SĂ TRĂIEȘTI, MĂRIA TA! ȘI SĂ MĂ LAȘI SĂ PLEC. VREAU S-O SCAP DIN ROBIE PE RADA... AȘA CUM AI SCĂPAT ȘI TU ȚARA!
SFIRIT

Cutezătorii 3

Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Administrația: Editura Scînteii; Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor de număr: Al. Dinu IFRIM. Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Lucia SICOMAȘ

1 LEU

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă 41033